…ы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Бурят-Монголой ҮНЭН

№ 101 (8009)
Апрелиин 28
Суббото
1956 он

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

Сэн 20 мүнгэн.

Уласхоорондын түгшүүрилтэ байдалые һуларуулхын, гүрэнүүдэй амгалан ёһоор зэргэ оршон байхын түлөө, Европодо аюулгүй байдалые хамтаараа хамгаалхын, бүхы дэлхэй дээрэ бата бэхи эб найрамдал хангахын түлөө тэмсэлдэ Англиин, Америкын Холбоото Штадуудай, Франциин, Советскэ Союзай арадуудай хани барисаан, харилсаа холбоон мандаха болтогой!

(1956 оной Майн 1-дэ зорюулагдаһан КПСС-эй ЦК-гэй Уряануудһаа).

ЗАЛУУ МОДОШОД

…хэдүүд! Һайн һайхан хэрэг …эхые, ажалай шэнэ габьяа туй…е таанад, залуушуулые Парти…лна. Ажалай шэнэ габьяа со…хэ патриодуудай бүри ехээр гар…тудам, тэдэнэй шэн зоригто …лай үрэ дүнгэй һайн байха ту… манай орон бүри баян ба …эй болохол»—гэжэ залуу ба…гашадай Бүхэсоюзна зүблөөн …э Н. С. Хрущев хэлээ һэн. …нь гансашье барилгашадта бэ…муи модошодто, бүхы советскэ …ушуулда зорюулагдажа хэлэг…эн байна бшуу.

Манай залуушуул хаанашье, …ршье ажалда ябахадаа Партиин …е хэрэг дээрэнь бэелүүлхын ту… хамаг хүсэ шадалаа гамнангүй…, шэн зоригтойгоор тэмсэдэг …уэ һайхан заншалтай. Шэнэ, …газар дээрэшье, ороной ехэ …лтануud, ажахын алишье һал…нуудта залуушуул түрүү зэргэ…маршье бэрхэшээлнүүдһээ су…нгүйгөөр тэмсэдэг ба ажалай …амнагта ульгэр жэшээнүүдые …улдаг байна. Энээгээрнь Совет…арад, Коммунистическэ парти …орхохо ёһоороо омогорхоно, за…шуулай үүсхэл оролдолгые үн…өр сэгнэнэ.

…найшье республикын олон тоо… леспромхозууд болон модо бэ…элэй участогууд дээрэ залуу…л олоороо хүдэлнэ. Леспромхо…та ажаллажа байһан бүхы хү…эришэдэй 40—60 процентнь за…шуул юм.

…дэнэй хүдэр залуу гараар хэды …эн ехэ модон Эхэ оронойманай …шэнэ барилгануудта эльгээг… гээшэб! Энэ шэнэ табанжэлэй …шын кварталдашье республи… олохон леспромхозууд модо …дхэхэ түсэбөө дүүргэһэн, үлүү… дүүргэһэн байна. Тэрэ тоодо …кэ, Хандагайн, Шулуутайн, …агатайн ба бусад леспромхо… оролсоно.

…одо бэлэдхэлэй түсэб даалгаба…удые болзорһоонь урид дүүргэ…эргэтэ залуу модошод, механи…уудай үүргэнь тон ехэ. Тэдэ… ажал хүдэлмэридөө һайн үрэ …удые туйлана. Газетынгээ мү…эй номерто Хориин, Курбын …омхозуудай залуушуулай хү…эри тухай тусхай хуудаһа гар…ди. Тэдэнэр эршэтэ ажалаараа …омхозуудаа гээгдэлһээнь гар…шадаа. Тэрэшэлэн Байкальска …омхозой залуу модошод жэ…э түсэбые декабриин 21 боло… сүм дүүргэхэ гэһэн социалис…кэ уялга абанхай.—Мүнөө ма… леспромхозой залуу модошон … өөһэд хоорондоо мүрысэнэ, … уялгаяа нэрэтэй солотойгоор …үлхын түлөө үсэд шангаар …жэ байна,—гэжэ тус леспром… комсомольско организациин …тарь нүхэр Козулин мэдүүлнэ.

…н нэгэнэй урда тээхи социа…ческэ мүрысөөнэй түг дорю …ад, залуу модошод үйлэдбэри … эрхим амжалта түйлажа Эхэ …о баясуулна. Эрийскэ лес…озой залуу хүдэлмэришэн, …рук ВЛКСМ-эй гэшүүн Л. С. …имов, Хандагайн леспромхо…ким электрохюрөөшэн С. Бэц, тус леспромхозой түрүү хүдэл…шэдэй нэгэн А. Григорьева, Хо… леспромхозой тракторист …аров болон бусад залуушуул жэшээтэ ажалаараа шалгаран, Майн нэгэнэй урда тээхи мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлбэ. КПСС-эй XX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр зоригжонхой республикын модошод Эхэ орондоо барилгын модо бүри ехээр үгэхын түлөө тэмсэнэ.

Һаяхан Улан-Удэ городто залуу модошодой зүблөөн үнгэрэгдөө. Энэ зүблөөн дээрэ Бартажанһаа ба Байгалай эрьеһээ, Хориһоо ба Заиграйһаа ерэһэн залуу хүбүүд, басагад өөһэдынгөө хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай хэлсэһэн, үшөө ехэ амжалтануудые туйлаха арга боломжотой байһанаа мэдүүлээ. Хандагайн леспромхозой мастер нүхэр Григорьев болон бусад өөһэд хоорондоо ябалсажа байгаад, түрүү дүй дүршэлөө халан абалсажа байел гэжэ нүхэдөө уряалһан байна.

Залуу модошодой дурадхалнууд болон шүүмжэлэлнүүдые леспромхозуудай партийна, профсоюзна, комсомольско организацинууд, «Забайкаллес» комбинадай хүтэлбэрилэгшэд хараадаа абажа, бодото хэмжээнүүдые дары абаха ёһотой. Илангаяа модошодой байра байдалда, тэдэнэй культурна эрилтэнүүдые дүүрэнээр хангаха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдаха зэргэтэй. Ушар юуб гэхэдэ, зарим леспромхозуудта, мүнөөшье болотор модошодой байра байдалаар, тэдэнэй ажаһуудалаар һонирхожо, илангаяа шэнэ ерэһэн залуу хүдэлмэришэдые халуунаар угтажа түбхинүүлхын тулада анхарал багаар хандуулагдана. Олохон газарнуудта залуушуулай хамтын байра уйтан ба хүйтэн, ажаһуудалай элдэб хэрэгсэл зүйлнүүдээр дутамаг байдаг.

Итанцын, Черемуховскэ ба бусад леспромхозуудай хүтэлбэрилэгшэд залуу модошодой байра байдалые, тэдэнэй дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри эрид һайжаруулхын тулада өөдтэй юумэ хэнэгүй.

Олохон нютагуудһаа залуушуул, тэрэнэй түрүү авангард—комсомолецууд өөһэдынгөө һайн дураар, зүрхэнэйнгөө зоригоор энэ хүндэтэй хүдэлмэридэ ошожо, жэшээтэ һайнаар ажаллана. Залуушуулай олонхинь тэндэ гэр бүлэ боложо түбхинэнэ, үнэр баянаар ажаһууна.

Мүнөө хаанашье, холын ямаршье участогта ошоо һаатнай, залуушуулай залиршагүй ажалай сохисо шангадан, тэдэнэй хонгёо һайхан дуунууд холо хүрэтэр зэдэлжэ байхал! Эдэ үдэрнүүдтэ арад түмэнэй алдарта һайндэр—Майн нэгэнии ажалай амжалтаар угтаха гэжэ манай залуушуул бүришье эршэ хүсэ ехэтэйгээр ажаллажа байна. Хориин аймагай леспромхозуудта мүнөө 400 гаран залуушуул хүдэлмэриддэг юм. Тэдэнэй олонхинь ажалай новаторнууд, түрүү хүдэлмэришэд болонхой.

Партийна, комсомольско организацинууд залуу хүдэлмэришэдэй дунда хүмүүжүүлгын болон культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрии улам һайжаруулжа, тэдэнэй хүсэл эрмэлзэлгые шэнэ илалтануудта зоригжуулха уялгатай.

Нэлэнхы үргэн баян тужа тайга соо хүсэ шадалаа гамнангүйгөөр хүдэлжэ байһан залуу модошодые эсэгэ ёһоной халуун анхаралаар хүреэлхэ гээшэ манай нэрэ хүндын хэрэг болоно.

…ерманска Демократическа Республикын …радай Палатын делегаци Москвада ерэбэ

…СР-эй Верховно Соведэй уряа… Германска Демократическа …бликын Арадай Палатын деле… апрелиин 25-да Москвада ерэ…

…дай Палатын Түрүүлэгшэ— … Иоганнес Дикман делега…толгойлно. Герман Матерн, Ге… Геттинг, Курт Абендрот, Ганс … Вальтер Буххайм, Гизела … Курт Кренц, Карл Поллак, …нг Рессер, Пауль Шольц, … Фридрих, Вальдемар Шмидт, … Тиме, Цецилия Вайденбах-… Отто Зирау, доктор Макс … гэгшэд делегациин составта … Арадай Палатын делегаци…та ГДР-эй журналистнууд …

…ска аэропортын Байшан …а Демократическа Респуб… ба Советскэ Союзай гүрэнэй … тоёон шэмэглэгдэһэн бай… …Р-эй Верховно Соведэй Со… Соведэй Түрүүлэгшэ А. П. … СССР-эй Верховно Соведэй …льностьнуудай Соведэй Тү… В. Т. Лацис, СССР-эй … Соведэй Президиумэй сек… Орлогшо А. Ф. Горкин, СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй хуули таргалгын дурадхалнуудые оруулдаг комиссиин түрүүлэгшэ М. А. Гедвилас, СССР-эй ба РСФСР-эй Министрнүүд, бусад тусхай тушаалта хүнүүд, Москвагай ажалшадай олон тоото түлөөлэгшэд, журналистнууд айлшадые угтаа.

Германска Демократическа Республикаһаа СССР-тэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Иоганнес Кениг болон Посольствын хүдэлмэрилэгшэд делегациие мүн лэ угталсаа.

Германска Демократическа Республикын Арадай Палатын депутадуудые СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй Түрүүлэгшэ В. Т. Лацис СССР-эй Верховно Соведэй зүгһөө, советскэ бүхы арадай зүгһөө халуунаар амаршалаа.

Делегациие хүтэлбэрилэгшэ Германска Демократическа Республикын Арадай Палатын Түрүүлэгшэ доктор Иоганнес Дикман харюугай үгэ хэлээ.

(ТАСС).

Н. А. БУЛГАНИНАЙ, Н. С. ХРУЩЕВОЙ АНГЛИДА ОШООД БАЙҺАН ТУХАЙ

СССР-эй ба Великобританиин хүтэлбэрилэгшэдэй хоорондохи хэлсээн

ЛОНДОН, апрелиин 15. (**ТАСС-эй тусхай корр.**). Англиин Премьер-министр А. Идентэй ба английска бусад хүтэлбэрилэгшэдтэй СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганинай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Гэшүүн Н. С. Хрущевой хэһэн хэлсээнэй дүүрэһэн тухай хоёр талын зүбшэн хэлсэжэ абаһан коммюнике мүнөөдэр эндэ толилогдоо.

Коммюнике соо иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Англо-советскэ хэлсээнүүдэй түгэсхэлэйнь хуби мүнөөдэр үдын хойно дүүрэбэ.

Тэрэнэй дүнгүүд тухай үглөө үдэшэ советскэ хүтэлбэрилэгшэдэй Шотландида аяншалаад бусажа ерэһэнэй һүүлээр соносхогдохо».

* * *

ЛОНДОН, апрелиин 25. (**ТАСС-эй тусхай корр.**). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Гэшүүн Н. С. Хрущев Англида ошоод найма хоножо байна. Мүнөөдэр Советскэ Союзай ба Великобританиин хүтэлбэрилэгшэд Премьер-министр сэр Антони Иденэй үрэгөө соо дахяад уулзаа. Энэ үргөөнь Даунинг стридэй 10-дахи номерто байдаг юм. Энэ уулзалгань нютагай сагаар 10 час 30 минутаһаа 12 час 30 минута хүрэтэр үргэлжэлөө. Уулзалгын дүүрэһэнэй һүүлээр Даунинг стридтэ 16 часта хэлсээ хэлгэ үргэлжэлүүлэгдэхэ гэжэ соносхогдоһон байгаа.

Удаань Н. А. Булганин Н. С. Хрущев хоёр Великобританиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Селвин Ллойдой тэдэниие хүндэлжэ өөрынгөө тусхай үргөө соо хэһэн сайлалга дээрэ байлсаа.

Великобританиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Селвин Ллойд сайлалга эмхидхээ

ЛОНДОН, апрелиин 25. (**ТАСС-эй тусхай корр.**). Великобританиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Селвин Ллойд мүнөөдэр өөрынгөө үргөө соо сайлалга эмхидхэжэ, Н. А. Булганиниие, Н. С. Хрущевые хүндэлөө.

Н. А. Булганин ба Н. С. Хрущевһоо гадна, советскэ талаһаа культурын министр Н. А. Михайлов, гадаадын хэрэгүүдэй министрын нэгэдэхи орлогшо А. А. Громыко, гадаадын худалдаа наймаанай министрын орлогшо П. Н. Кумыкин, СССР-һээ Великобританида байдаг посол Я. А. Малик сайлалга дээрэ байлсаа.

Английска талаһаа парламентын гэшүүд—лейбористнууд Г. Моррисон, сэр Х. Шоукросс, либеральна партиин ажал-ябуулагша лорд Ри, парламентын гэшүүн-консерватор лорд Лембтон, Британска тред-юнионуудай конгрессэй генеральна секретарь В. Тьюсон, фельдмаршал лорд Александер Тунисский, Британска радиодамжуулгын корпорациин хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн А. Калоган, «Таймс» газетын главна редактор У. Хэли, Великобританиһаа СССР-тэ байдаг посол У. Хэйтер, гадаадын хэрэгүүдэй министрын саг үргэлжын орлогшо А. Киркпатрик, гадаадын хэрэгүүдэй министерствын харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд лорд Хоуп, Г. Каччиа болон бусад хүнүүд байлсаа.

Сайлалгын үедэ Селвин Ллойд Н. А. Булганин хоёр үгэ хэлээ.

* * *

ЛОНДОН, апрелиин 25. (**ТАСС-эй тусхай корр.**). Н. А. Булганин Н. С. Хрущев хоёр Великобританиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Селвин Ллойдой тэдэниие хүндэлжэ, өөрынгөө тусхай үргөө соо мүнөөдэр хэһэн сайлалга дээрэ байгаа гэжэ урда тээнь мэдээсэгдээ һэн.

Сайлалгын һүүлээр Н. А. Булганин Н. С. Хрущев хоёр өөһэдынгөө байрада—«Клэридж» гэжэ отельдэ ерээ. Тиигээд английска хүтэлбэрилэгшэдтэй хэлсээ хэлгээ үргэлжэлүүлхын тулада Даунинг стридэй 10-дахи номерой байшанда дахяад ошоо. 16 часта хэлсээниинь эхилээд 18 час хүрэтэр үргэлжэлөө. Советскэ Союзай ба Великобританиин хүтэлбэрилэгшэдэй хоорондохи хэлсээн дүүрээ, дүнгүүд тухайнь апрелиин 26-да толилогдохо коммюнике соо мэдээсэгдэхэ гэжэ уулзалгын дүүрэһэнэй һүүлээр хуулита ёһоор соносхогдоо.

Королевскэ Конвент-Гарден гэжэ оперно театрта Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев үдэшэнь ошожо, балет хараһан байна. Лондонско энэ элитэ театр соо хүн зон дүүрэн байгаа. Тэндэ хоёр мянга гаран харагшад суглараа. Н. А. Булганин Н .С. Хрущев хоёр Премьер-министр Антони Идентэй хамта оркестрын баруун талада нэгэдэхи ярустахи королевскэ ложодо һуугаа. Айлшадай ерэжэ һуухадань харагшад альга ташаа. Нааданай эхилхын урда тээ Советскэ Союзай ба Великобританиин гүрэнэй гимнүүдэй аялган зэдэлээ. Великобританиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Селвин Ллойд, Конвент-Гарден театрын директорнүүдэй соведэй түрүүлэгшэ лорд Уэйверли королевскэ ложодо мүн лэ һуулсаа.

Хажуудахи ложодонь гэгээрэлэй министр Д. Экклс, гадаадын хэрэгүүдые эрхилхэ гүрэнэй министр лорд Рединг, парламентын хэдэн тэшүүд, Великобританиһаа СССР-тэ байдаг посол У. Хэйтер гэгшэд һууба. Советскэ талаһаа СССР-эй культурын министр Н. А. Михайлов, гадаадын худалдаа наймаанай министрын орлогшо П. Н. Кумыкин, СССР-һээ Великобританида байдаг посол Я. А. Малик байлсаа.

Зүжэгэй программада гурбан багахан балет оруулагдаһан байна. Тэдээндэ «Седлерс Уэллс» гэжэ труппын артистнууд хабаадаа. Мүльһэн дээрэ наадагдадаг хэдэн танцануудые харуулһан «Конькигаар ябагшад» гэжэ баледые түрүүлжэ харуулаа (Мейерберэй хүгжэмые английска композитор К. Ламберт оркестртэ наадахаар тааруулһан байна). Зүжэгэй хоёрдохи хубидань Чайковскиин зохёоһон «Хун шубуута нуур» гэжэ баледэй хоёрдохи актые харуулаа. Одеттын ролине английска мэдээжэ балерина Марго Фонтейн дүүргээ. Принц Зигфридэй партида баледэй солист Майкл Соумс наадаа. Айлшад болон харагшад тэдэниие альга ташан угтаа.

Зүжэгэй түгэсхэлдэ «Дама и шут» гэжэ богонихон комическа балет харуулагдаа (Джузеппе гэгшын хүгжэмые английска композитор Чарльз Макеррас оркестрта наадахаар тааруулһан байна).

«Конькигаар ябагшад» гэжэ баледые «Седлерс Уэллс» гэжэ труппын балетмейстер Ф. Эштон, «Хун шубуута нуур» гэжэ баледые — «Седлерс Уэллс» гэжэ труппын балетмейстер ба директор Нинетт де Валуа, «Дама и шут» гэжэ баледые «Седлерс Уэллс» гэжэ труппын балетмейстер Дж. Кренко табяа.

Энэ зүжэг наадан ехээр һонирхогдоо. Тэрэнэй дүүрэһэнэй һүүлээр Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев сценын саана гаража, шадамараар наадаһайнь түлөө эрхим балерина Марго Фонтейндэ, бусад артистнуудта баясхалан хүргөө.

Сэр Антони Идендэ ба Н. А. Булганинда английска эхэнэрнүүдэй Хандалга

ЛОНДОН, апрелиин 25. (ТАСС). Идендэ ба Булганинда хандаһан тухайгаа эхэнэрнүүдэй национальна ассамблей мэдээсээ. Хандалга соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Бидэнэр, эхэнэрнүүд элдэб янзын политическэ үзэл баримталдаг, общесвын бүхы классуудта хамаададаг байнабди. Бидэнэй нилээд олоной эхэнүүд байһан туладань, манай гэр бүлэнэрые дайнай аюулһаа хамгаалхые хүсэдэг байнабди. Тиимэһээ СССР-эй правительствые толгойлогшые манай орондо ерэхыень урижа Женевскэ зүблөөнэй үедэ манай премьер-министрын гаргаһан үүсхэлые бидэнэр һайшаанабди.

Бидэнэр, өөһэдынгөө городуудта ба гэрнүүдтэ байгаад г-н Булганиниие ба г-н Хрущевые халуунаар амаршалнабди. Эб найрамдалые, бүхы арадуудай хоорондохи хани барисаае маанадай тон ехээр хүсэжэ байһые тэдэнэр хараха гэжэ мэдэнэбди.

Эдэ арга боломжонуудые хэрэглэн, манай хоёр арад эбтэйгээр һуухые хүсэнэ гэжэ бүхы дэлхэйн хүн зондо мэдүүлхыень, буу зэбсэг хуряаха талаар түрүүшын алхам болгон водородно зэбсэг туршажа үзэлгые болюулхые зүбшөөжэ байһан тухайгаа хамтаараа мэдүүлхыень, маанадай хоорондохи бусад арсалдаата асуудалнуудые хани һайнаар хэлсэжэ гуримшуулхыень сэр Антони Идениие ба г-н Булганиниие бидэнэр үнэн зэрхэнһөө гуйнабди».

Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев Хайгейтскэ кладбищида ошожо Карл Марксын хүүр дээрэ венок табиба

ЛОНДОН, апрелиин 16. (**ТАСС-эй тусхай корр.**). Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев Лондондохи Хайгейтскэ кладбищида мүнөө үглөөгүүр ошоо. Дэлхэйн пролетариадай агууехэ багша ба вождь, научна коммунизмын үндэһэ һуури табигша Карл Маркс 73 жэлэй саада тээ эндэ хүдөөлүүлэгдэһэн юм.

Дэлхэйн олон оронуудай ажалшадай дундаһаа суглуулагдаһан мүнгэ зөөреэр 1956 оной мартын 14-дэ Марксын хүүр дээрэ памятник бодхогдоһон байгаа. Марксын бронзово бюстын табигдаһан боро үнгэтэй шулуутаар хэгдэһэн табсанай нюур талада «Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!» гэжэ бүхы дэлхэйн ажалшадые уряалһан дулэтэ уряа һиилэгдэнхэй. Доронь Маркстай нэгэ газарта хүдөөлүүлэгдэһэн, тэрэнэй гэр бүлын гэшүүдэй нэрэ һиилээтэй мемориальна мраморно доска хадаатай. Тэрэнэй доро «Юртэмсэ дэлхэйе философууд имагтал олон янзаар тайлбарилдаг байгаа, зүгөөр, ушар юуб гэхэдэ, тэрэниие хубилгаха хэрэгтэй» гэжэ Марксын хэлэһэн үгэнүүд һиилэгдэнхэй.

10 часта кладбищиин үүдэндэ Лондоной хүн зон олоор суглараад байгаа. Энэ үедэ машинанууд ерэжэ, тэдээн сооһоо Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев, тэдэнтэй суг ябалсаһан хүнүүд, Лондондохи советскэ эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд гарана. Тэдэнэр хайр шулуу дэбдиһэн харгыгаар К. Марксын хүүр тээшэ ошоо. Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев хоёр улаа ягаан роза, сагаан гвоздика ба лилия сэсэгүүдээр шэмэглэгдэһэн лаврово томо венок 10 час 5 минутада памятнигай дэргэдэ табяа. Венок дээрэнь иигэжэ бэшээтэй:

«Агууехэ оюун бодолто
Карл Маркста —
Научна коммунизмын үндэһэ
һуури табигшада Советскэ Союзай
Правительствоһаа ба арадуудһаа».

Венок табиһанайнгаа һүүлээр Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев, тэдэнтэй суг ябалсаһан хүнүүд минута соо абяа аниргүй боложо агууехэ багшын дурасхаалые хүндэлэн ёһолоо.

Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев Лондонһоо Шотланди ошобо

ЛОНДОН, апрелиин 26. (**ТАСС-эй тусхай корр.**). Мүнөөдэр 13 час 25 минутада Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев Лондонһоо Эдинбург орохоёо ниидэн гараа. Великобританиһаа СССР-тэ байдаг Посол У. Хэйтер, английска гадаадын хэрэгүүдэй министерствын ба Шотландиин хэрэгүүдые эрхилхэ министерствын түлөөлэгшэд советскэ айлшадтай суг ябалсаа.

Транспортын министерствын ба гражданска авиациин парламентска секретарь Джон Профьюмо болон бусад тусхай тушаалта хүнүүд Н. А. Булганиниие, Н. С. Хрущевые Лондонско аэродром дээрэһээ үдэшөө.

Нүхэд Булганин, Хрущев Эдинбургда ерэбэ

ЭДИНБУРГ, апрелиин 26. (**ТАСС-эй тусхай корр.**). Лондонһоо Шотланди орохын тулада СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганинай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Гэшүүн Н. С. Хрущевой һуужа ябаһан дүрбэн мотортой «Вайкаунт» гэжэ самолёт Тернхауз гэжэ аэродром дээрэ нютагай сагаар 15 часта бууга. Энэ аэродром Эдинбургһаа зургаан милиин газарта байдаг юм. Эдинбург хадаа Шотландиин эртэ урдын городуудай нэгэн ба тэрэнэй түүхэтэ столица юм. Эндэ 480 мянга шахуу хүн мүнөө ажаһуудаг.

Шотландиин хэрэгүүдые эрхилхэ гүрэнэй министр Джеймс Стюарт, Эдинбургын гражданска ба сэрэгэй засагаархилай түлөөлэгшэд советскэ хүтэлбэрилэгшэдые болон тэдэнтэй суг ябалсаһан хүнүүдые аэродром дээрэ угтаа.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганинай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Гэшүүн Н. С. Хрущевой Англида ошоод байлга.

Лондонско Ситиин лорд-мэрэй үргөө бологшо Мэншен-хаузда советскэ хүтэлбэрилэгшэдэй хүндэлэлдэ зорюулагдаһан сайлалга болоо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Мэншен-хауз соо Н. А. Булганин, Лондонско Ситиин лорд-мэрэй уялгые дүүргэгшэ сэр Сеймур Говард, Н. С. Хрущев СССР-эй Гүрэнэй гимн дуулалгын үедэ зогсожо байнат.

ТАСС-эй фотохронико.

БАРИЛГЫН ХҮДЭЛМЭРИ ЮУНДЭ УДААРНАБ

Улан-Удын Железнодорожно райондо мүнөө жэлдэ барилгын ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ байнхай.

Паровозо-вагонно заводой ОКС-ын барилгын участогай коллектив 79 квартиратай 4 дабхар гэрэй барилгые эхилээд, тэрэнээ саг соонь дүүргэхэ зорилготойгоор ажаллажа байна. Гадна, тэдэнэр жэлэй дүүрэтэр үшөө нэгэ 15 квартиратай шэнэ байра барижа тушааха уялгатай юм.

Тиихэдэ барилгын управлениин барилгашад 16 квартиратай байрын нэгэ шэнэ гэр, шэнэ һургуули, хүүгэдэй сад, хоёр дабхар 3 гэр барижа байнхай.

Барилгын табадахи участогай хүдэлмэрилэгшэд байрын 3 томо тэр, зоовстеринарна институдай хамтын байра, нэгэ конторо, нэгэ модон барак барижа байна.

Барилгын участок бүхэндэ хэдэн зуугаад хүдэлмэришэд ажаллана. Һүүлэй үедэ барилганууд дээрэ залуушуул олоороо ерэжэ байһаниинь һайшаалтай.

Барилгашадай ажалые зүбөөр эмхидхэжэ, барилгын хүдэлмэриие түргэнөөр, һайнаар, химдаар хэхын тулада тэдэнэй дунда ниитэ-политическэ, ойлгууламжын хүдэлмэриие үйлэдбэритэй нягта холбоотойгоор ябуулха шухала.

Зүгөөр эндэхи барилганууд дээрэ политическэ хүдэлмэри ехэ муугаар табигданхай. Энээниие иимэ баримтанууд эли тодоор гэршэлнэ.

ҮГТӨӨГҮЙ ГРАМОТА

Паровозо-вагонно заводой ОКС-ын барилгын участогай шулуушан нүхэр Чирковский, штукатурщик Соколова гэгшэд ажалаа зүбөөр эмхидхэдэг, нормоёо ходо үлүүлэн дүүргэдэг түрүү хүдэлмэришэд юм. Шадамар бэрхээр ажаллаһанайнгаа түлөө тэдэнэр нёдондо, ноябриин 7-до КПСС-эй Улан-Удын горкомой болон городской Соведэй грамотаар шагнагдаһан байгаа.

Тэрэ сагһаа хойшо хахад жэл үнгэрэнхэй. Эдэ нүхэд мүнөөшье түрүү һуурияа алдаагүй.

Эдэ түрүүшүүлые улам урмашуулха, тэдэнэй дүй дүршэлтэй бусад хүдэлмэришэдые танилсуулха, барилгын хүдэлмэриие түргэдхэхэ тушаа ПВЗ-тэй капитальна барилгын таһагай партийна эхин организаци ямар хэмжээ абаа гээшэб гээд харахада, өөдтэй юумэ хэгдээгүй байна. Партийна организаци барилгашадай дунда политическэ хүдэлмэри угаа һулаар ябуулна. Илангаяа түрүү хүдэлмэришэдэй дүй дүршэлые дэлгэрүүлхэ, нэбтэрүүлхэ хэрэг эндэ мартагдашоо. Эгээл иимэһээ шанда хүртэһэн түрүү хүдэлмэришэд нүхэд Чирковский, Соколова гэгшэд мүнөө хүрэтэр грамотаяашье абаагүй байха юм.

Эзэндэнь үгтөөгүй эдэ грамотанууд барилгын участогай начальник нүхэр Белоглазовай столой һугалта соо дараатай хэбтэдэг. «Грамотануудыень баярай оршон байдалда барюулжархихабди» гээд лэ нүхэр Белоглазов найдуулдаг, теэд хэлэһэн үгэдөө хүрэдэггүй.

ХҮДЭЛМЭРИШЭДЭЙ ҮҮСХЭЛ МУУГААР ДЭМЖЭНЭ

Эндэ хүдэлмэришэдэй һайшаалтай үүсхэл, эдэбхи саг соогоо дэмжэгдэнгүй үлэнэ. Жэшээнь, нэгэ үедэ хүдэлмэришэд ажалаа һайнаар эмхидхэхын тулада комплексно бригада эмхидхэе гэһэн үүсхэл гаргаһан байгаа. Комплексно бригада эмхидхээд, барилгашадые материалаар һайса хангаал һаа ажал хэрэг һураггүй хүнгэнөөр, түргэнөөр бүтэхэ байһаниинь мэдээжэ. Теэд доронһоо гараһан һайшаалтай энэ үүсхэл саг соогоо дэмжэгдээгүй. Харин энээн тушаа коммунистнуудай хэдэн удаа хэлэһэн, шүүмжэлһэн хойно мэнэ һая арай гэжэ нэтэ иимэ бригада эмхидхээ.

Энэ бригадын ажал хүдэлмэри юрын бригадынхиһаа ханигүй урагшатайгаар ябажа байһаниинь элитэ. Гэбэшье, эндэ комплексно ба юрын бригадын хэнэйнь түрүүлжэ, хэнэйнь гээгдэжэ ябаһые мэдэхын аргагүй. Юуб гэхэдэ, тоо бүридхэл ехэ һулаар табигданхай. Хүдэлмэришэд мүнөөдэр ямар нормо дүүргэхэ байһанаа мэдэнэгүй.

ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ДОСКА ТУХАЙ

Барилгын участок дээрэ социалистическэ мүрысөөн эмхидхэгдээгүй. Барилгашад жэлэй эхиндэ коллективнэ договор баталхадаа уялга абаһан юм. Тэрэ уялгаяа ямар аргаар дүүргэхэб, барилгын хүдэлмэриие хайшан гэжэ химдаруулхаб гэжэ партийна организаци хүдэлмэришэдтэ ойлтуулнагүй. Бригада, хүдэлмэришэд бүхэн тодорхой уялга абаагүй байна. Барилгашадай хэһэн хүдэлмэри үдэр бүри харуулагдадаггүй. Бии байһан Хүндэлэлэй доскань үнинэйшье хэрэглэгдэнэгүй. Тэрэниие харахадашье үнгэ зүһэгүй болошонхой.

Партийна организациин секретарь нүхэр Г. Попов Хүндэлэлэй доскагай хажуугаар үдэр бүри хэдэн удаа гарадаг, теэд тэрэниие шэнэлхэ, тэндэ түрүү хүдэлмэришэдые харуулха, социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдые толилхо гэжэ оролдодоггүй.

ШУХАЛА ХЭРЭГ ТООГДОНОГҮЙ

Райондо баригдажа байһан барилганууд дээрэ харуулан ойлгуулха агитаци ехэ муугаар табигданхай. Энэ шухала хэрэг тоогдоногүй гэхэ хэрэгтэй.

Барилгын управлениин барилгашад мүнөө 3—4 газарта барилга хэжэ байнхай. Барилгын хүдэлмэри урагшагүйгөөр ябана. Нёдондо намар ашаглалгада тушаагдаха байһан хүүгэдэй садай байра мүнөө хүрэтэр дүүргэгдээгүй. Мүн шэнэ һургуулиин барилга удааржа байнхай.

Эдэ барилгануудта хүдэлмэрилжэ байгшадай дунда политическэ хүдэлмэри, илангаяа харуулан ойлгуулха агитаци болошогүй муугаар табигданхай. Нэгэшье плакат, нэгэшье лозунг эндэ харахагүйт. Мүн машина, механизмуудые бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглахые уряалһан уряа эндэ байхагүй. Тиин 16 квартиратай байрын барилга дээрэ нэгэ экскаватор, гурбан тонныи томо кран бии. Эдэ механизмууд угаа муугаар хэрэглэгдэнэ.

Мүн байрын гурбан гэр барижа байһан газарта политическэ хүдэлмэри оройдоошье ябуулагданагүй. Тиимэһээ эндэ ажалай журам һула, олон хүдэлмэришэд нормоёо дүүргэнэгүй.

— Манай эндэ барилгашадые урмашуулха тушаа ямаршье юумэ хэгдэнэгүй. Харуулан ойлгуулха агитациһаа байтатай юрэдөө ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулагданагүй, — гэжэ модошо дархан П. Паротиков хөөрэнэ.

Партийна организациин секретарь нүхэр Головченко барилгашадта ерэдэггүй, хара мүрөө хараад лэ ябажа байдаг. Жэшээнь, апрель һара соо нүхэр Головченко гурбан гэрэй баригдажа байһан газарта тон үсөөн ерээ.

Барилгын табадахи участок дээрэ, мүн ПВЗ-гэй ОКС-ын барилгын участогташье харуулан ойлгуулхын агитаци муугаар хэрэглэгдэнэ.

ПАРТОРГАНИЗАЦИНУУДЫЕ БЭХИЖҮҮЛХЭ

Барилгын хүдэлмэриие амжалтатайгаар ябуулхын тулада барилганууд дээрэ партийна нүлөө ехэ болгохо, барилгын шухала участогуудта коммунистнуудые олоор табиха хэрэгтэй.

Зүгөөр Железнодорожно районой барилганууд дээрэхи партийна эхин организацинууд эмхидхэлэйнгээ талаар угтаа һула байһаар.

Партийна эхин организацинуудай һулаар хүдэлмэрилдэг дээрэһээ барилганууд дээрэ эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэри муугаар ябуулагдана. Барилгашадай дунда ажалай журам һула, барилгын материалнуудые эзэн бусаар гаргашалха, үбэршэлхэ, үрихэ баримтануудшье бии.

Барилгын табадахи участогай партийна эхин организацида оройдоо 7 коммунист бии. Тэдэнэй олонхинь хүтэлбэрилэгшэд юм.

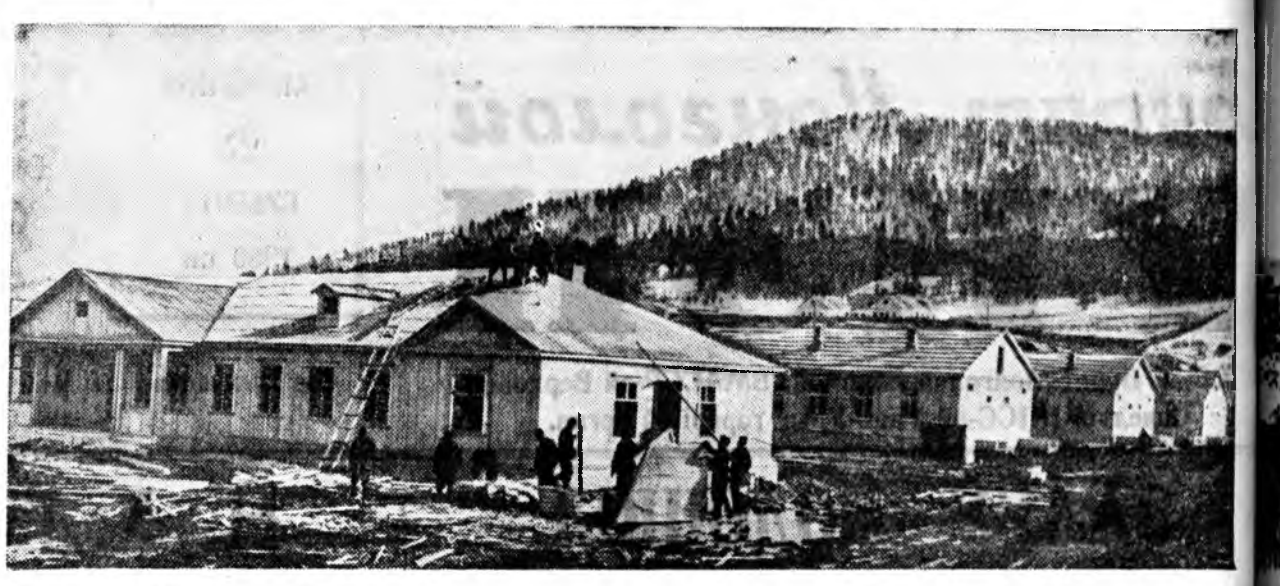
Тиихэдэ барилга дээрэ аяар 240 гаран хүдэлмэришэд ажаллана. Тэдэнэй дунда үйлэдбэриин түрүүшүүл, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг хүнүүд нилээд олон. Зүгөөр партийна организаци түрүү хүдэлмэришэдые партиин гэшүүндэ кандидат болгон абаха тушаа хүдэлмэри хэдэггүй байха юм.

Партийна организациин бюро, тэрэнэй секретарь нүхэр Ф. Макеева коммунистнуудай эдэбхи хэшээлые дээшэлүүлхэ тушаа бодото хүдэлмэри хэнэгүй. Коммунистнуудай түрүү үүргэ тухай асуудал эндэ үнинэй зүбшэн хэлсэгдээгүй байха юм. Иимэһээ эндэхи зарим коммунистнууд эдэбхи хэшээлгүйгөөр ажаллахаһаа гадна, партийна журам эбдэдэг. Жэшээнь, коммунист Перевалов гэшүүнэй түлбэриие хэдэн һара соо түлэдэггүй, ажал хүдэлмэри дээрээшье шалгардаггүй юм. Мүн коммунист Быковский ажалдаа муугаар хандадаг, нормоёо дүүргэдэггүй байна. Теэд партийна организаци коммунистнуудай эдэбхи хэшээлые дээшэлүүлхэ, тэдэниие ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадуулхые оролдодоггүй байна.

Барилга дээрэ партийно-политическэ болон эмхидхэлэй хүдэлмэриин муугаар ябуулагдадаг дээрэһээ ажал хэрэгынь урагшагүйгөөр ябана. Зооветеринарна институдай хамтын байра бариха хүдэлмэри графигһаа холо гээгдэшөө. Мүн бусадшье барилганууд дээрэ ажалай журам ба эмхидхэл һула байна.

Барилганууд дээрэ политическэ хүдэлмэриие эрид һайжаруулхын тулада партиин Железнодорожно райком бодото хэмжээ абаха зэрэгтэй. Нэн түрүүн барилганууд дээрэхи партийна эхин организацинуудые бэхижүүлхэ, хүдэлмэришэдэй дунда политическэ хүдэлмэри үйлэдбэритэй нягта холбоотойгоор ябуулжа, барилгын хүдэлмэриие түргэдхэхэ хэрэгтэй.

Б. Шатонов.

Красноярска хизаар. Красноярска ГЭС-эй баригдаха газарта хүдэлмэришэнэй томо тосхонууд байгуулагдана. Енисейн баруун эрьедэ 200 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүд баригдаха юм. Мүнөө жэлдэ 5 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай байра ашаглалгада үгтэхэ бай[на]. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Лалетинодо тосхон баригдажа ба[йна].

ТАСС-эй фотохронико.

Ураһайханай самодеятельностиин харалга

Кабанскын аймагай хүдөөгэй ураһайханай самодеятельностиин харалга дүүрэбэ. Энэ харалгада 13 коллективүүдһээ 570 хүн хабаадалсаһан байна. Посольско клубай ураһайханай самодеятельностиин коллективэй гүйсэдхэһэн номернууд ураһайханайнгаа болон удхынгаа талаар шалгараа. Тиимэһээ тус коллектив түрүү һуури эзэлбэ. Харалгада түрүүшынхэз хабаадалсаһан Ранжуровай нэрэмжэтэ хүдөөгэй клуб хоёрдохи һууридa гараба. Тус коллектив «Наадан дээрэ», «Загаһашадай хатар», «Ёохор» гэжэ хатарнуудые һайнаар гүйсэдхэһэн байна. Колесовско хүдөөгэй клуб энэ харалгада олон колхознигуудые хабаадуулжа шадаа.

Харалгада шалгараһан коллективүүд болон оюун бэлигтэйшүүлдэ үнэтэ шангууд, грамотанууд барюулагдаа.

В. Баторов.

Түрэлхидэй суглаан

Курумканай аймагай Хүшэгөөрэй долоон жэлэй һургуулиин багшанар түрэлхидэй суглаануудые Алла, Уланхан, Аян гэжэ нютагуудта үнгэргэбэ. Тус суглаанууд дээрэ һургуулиин һуралсалай таһагые даагша Дари Очировна Ордодиева «Һурагшадые бүлэ соогоо яажа хүмүүжүүлхэб», «Һурагшадай гурим тухай», «Һурагшадые ажалда яажа һургахаб» г. м. асуудалнуудаар ехэ һонирхолтой элидхэлнүүдые хэбэ. Тус элидхэлые зүбшэн хэлсэлгэдэ олон түрэлхид хабаадалсаа. Һургуули түрэлхид хоёрой хоорондохи холбоое саашадань бэхижүүлхэ хэрэгтэй гэжэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглэбэ. Суглаанай һүүлээр һургуулиин һурагшад һонирхолтой концерт харуулба.

В. Бубеева.

Шэнэ номууд

Бурят-Монголой Книготоргын магазинууд «Хүдөөгэй партийна хүдэлмэрилэгшын библиотекэ» гэһэн шэнэ номуудые абаад, худалдаанда гаргаба. Тэрэ тоодо: **Н. Семинэй**—«Механизаторнуудые политическээр хүмүүжүүлгэ», **В. Гончаровой**—«Нютагай газетэнүүдтэ партийна хүдэлмэри тухай асуудалнуудые толилолго» гэһэн ба «Партиин хэлэһэн үгын нүлөө», «Шэнэ ба боро газар дээрэһээ ерэһэн бэшэг», «Ленинскэ комсомол» гэһэн брошюранууд бии.

Кукурузын баян ургасын түлөө

КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет кукуруза тарилгада, тэрэнэй хойноһоо харууһалгада һайнаар бэлэдхэлгэ хадаа хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй онсо шухала зорилго мүн болоно гэжэ хандалга доторoo тэмдэглэнэ.

Кукуруза хадаа ороһо тариянай болон тэжээлэй үнэтэ культура байһаниинь элитэ. Нёдондо энэ культура Үшөөтэйн МТС-эй харьяата колхозуудта ашаг туһаяа харуулһан байгаа. Эндэхи колхозууд кукурузын үндэр ургаса хураагаа. Жэшээлхэдэ, Молотовой нэрэмжэтэ колхозой Тихон Степанович Вершининэй звено 25 га талмайн гектар бүриһөө 400 центнер кукурузын эшэ набша, 50 шахуу центнер буурсаг хураяһан байха юм. Тиигэжэ Молотовой нэрэмжэтэ колхоз үнгэрэгшэ намар 300 гектар талмай дээрэ ургуулагдаһан кукурузын набша эшээр ехэхэн силос дараһан байна.

Тэрэшэлэн Чапаевай, Сталинай, Кировэй нэрэмжэтэ колхозууд кукурузын нилээд һайн ургаса хураяһан байгаа. Гэбэшье, МТС-эй харьяата зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, мүн тэндэхи агрономууд кукурузаяа шэнэ болон боро гү, али уһалагдадаг аад, һайса үтэгжүүлэгдэдэг газар дээрэ тариха хэрэгтэ анхаралаа багаар хандуулһан байха юм. Жэшээнь, Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхоз үнгэрэгшэ жэлдэ кукурузын тарилгые хуушан газар дээрэ хэжэ, бага ургаса хураяһан байна.

Гадна, манай МТС-эй харьяата колхозуудта кукурузые квадратно-гнездовой аргаар тариха шадабаритай хүнүүдые бэлдээгүй, һургаагүй байшоо. Тэрээн дээрэһээ боложо кукурузын эшэнүүдэй ряд хоорондохи зай квадратна бэшэ байжа, ургаһан буртаг үбһэ сэбэрлэхэ, ряд хоорондын элдүүрилгэ хэлгэдэ бэрхэшээл тохёолдоһон байха юм. Тиимэһээ тарилга хэхын урда тээ тусхай звенонуудые колхозуудта эмхидхэжэ, колхознигууд болон механизаторнуудые кукуруза тариха аргада һургаха шухала байһан байгаа.

КПСС-эй XX съездын шиидх[э]... ринүүдээр зоригжоһон эндэхи ... хознигууд нёдондонойнгоо ал... хараадаа абажа, колхозуудтаа ... мэ звенонуудые бии болгоһон, т... ниие эрхим хүнүүдээр, залуу... лаар бүридүүлжэ, кукуруза е... тарижа, һайнаар ургуулхаар ... дэнхэй.

Мүнөө тэдэ звенонууд бага б... хүдэлмэри ябуулна. Кировэй нэ... жэтэ колхоз энэ жэлдэ тарилгын... майе үргэдхэн, 400 гектарта кук... за тарихань. Тэрэнэйнгээ 30 ге... рай тарилга уһалагдадаг талм... хэхэ юм. Звеногойхид тэрэ учас... дээрэ 200 тонно наг шэбхэ гарга... Мүн минеральна үтэгжүүлгэ аб... хай.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз ... гектарта кукуруза тарихань. Т... нэйнь 50 гектар уһалагдадаг га... та, мүн 50-яад гектарынь шэнэ ... боро газарта таригдаха юм. Ко... зой звено кукурузынгаа поли ... шэбхэ гаргаха талаар ехэ хү... мэри хэжэ байна. Хонидой ... байрын гэхэ гү, 250 тонно ш... малтажа гаргаба. Кукуруза та... газар уһалхын тулада хуушан ... баг канава заһана.

Доржи Банзаровай нэрэм... колхоз кукуруза тарихын тулада ... горьтой хүдэлмэри ябуулна. Энэ ... хоз 150 гектар шэнэ газар дээр... кукурузынгаа зарим хубиие тари...

Дүй дүршэл ехэтэй звень... Т. С. Вершинин шэбхэ зөөхэ, ... голһоо уһа гаргахын тула ехэ хү... мэри хэжэ байна. Зэдэ голой у... 100 гектар кукурузын участок ... лагдадаг болохо.

Кировэй, Ленинэй, Сталинай ... рэмжэтэ колхозууд һайрамай ү... кукурузынгаа полинуудые уһ... байна.

Зэдын аймагай Үшөөтэйн МТ[С]... харьяата колхозуудай гэшүүд к... руза ехээр ургуулжа, малаж... ашаг шэмэ абалгаар зургаадахи ... банжэлэй түсэбые болзорһоонь ... дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байна.

Ц. Жамбалов.

Лекцинүүд удха түгэс, ойлгосотой байха ёһотой

Манай ороной ажахы болон культурые хүгжөөхэ асари ехэ зорилгонуудые КПСС-эй XX съезд табиһан байна. Эдэ ехэ зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэхын тулада ажалшан олониитын дунда ябуулагдадаг хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие улам һайжаруулха шухала. Манай орон дотор, мүн хилыншье саана боложо байһан һонинуудые ажалшад һайса мэдэхэ, ойлгохо гэжэ оролдодог болонхой. Мүн манай арад ниитэ наука болон техникын туйлалтануудтай, түрүүшүүлэй дүй дүршэлтэй танилсахын түлөө оролдоно.

Идеологическа хүдэлмэриин шухала арга нүхэсэлнүүдэй нэгэн болохо лекционно пропагандые һайжаруулга хадаа манай хүнүүдэй ургажа байгаа эдэ эрилтэнүүдыень хангаха зэргэтэй.

Общественно-политическэ, естественно-научна темэнүүдээр, КПСС-эй түүхэ болон теорёор, уласхоорондын байдалаар, политическэ экономиин, промышленность болон хүдөө ажахын тодорхой экономикын асуудалнуудаар республикын хото хүдөөгэй ажалшадта лекцинүүд олоор уншагдана. Политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна общестын Бурят-Монголой отделениин гэшүүд энэ оной түрүүшын квартал соо 2 мянга шахуу гэхэ гү, али нёдондонойхиһоо 2 дахин олон лекци элдэб шухала асуудалнуудаар уншаһан байна. Мүн республиканска лекционно бюрогой, хүдөөгэй лекторскэ нэгэдэлнүүдэй, мүн партийна комитедүүдэй лекторнууд олон лекци, элидхэл энэ үе соо уншаа.

Научна хүдэлмэрилэгшэд, городой болон хүдөөгэй интеллигенци, партийна, советскэ хүдэлмэрилэгшэд, промышленность болон хүдөө ажахын түрүүшүүл лекци уншалгада олоороо хабаадалсана. Арад зоной дунда хүндэтэй болоһон лекторнууд олон болоо. Агрономическа наукануудай кандидат нүхэр Хайруллинай, түүхын наукануудай кандидат нүхэр Тышкиловэй, ПВЗ-гэй суута строгальщик нүхэр Курочкинай, сабшалан һайжаруулгын мастер, Сэлэнгын аймагай XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой тэжээл бэлэдхэлэй бригадын бригадир нүхэр Батышевай болон бусад олон лекторнуудэй лекци болон элидхэлнүүдые ажалшад ехээр һонирхон шагнадаг байна.

1956 оной гараһаар политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна общестын Кяхтын, Иволгын, Кабанскын, Хориин отделенинүүд экономическа конференцинүүдые хүдөө ажахын шухала шухала асуудалнуудаар партийна комитедүүдтэй хамта үнгэргэһэн байна. Научна болон экономическа конференцинүүдые үнгэргэхэдэ общестын гэшүүд эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан, гол шухала асуудалнуудаар элидхэлнүүдые хэһэн байна.

Гэхэтэй хамта, лекционно пропагандые дэлгэрүүлгэдэ горьтой дутагдалнууд бии байһаар. Тарбагатайн, Сэлэнгын, Бичурын аймагуудта, Улан-Удын Пригородно райондо боложо үнгэрһэн партийна эдэбхитэдэй суглаанууд дээрэ эдэ районуудта лекционно пропаганда хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэнэ гэжэ тэмдэглэгдэһэн байгаа. Зарим колхозуудта, МТС-үүдтэ, предприятинуудта болон барилгын участогуудта лекци үсөөн уншагдана. Аймагай, городой гү, али тус тус коллективэй шиидхэжэ байһан зорилгонуудтай холбоогүйгөөр лекци уншадаг ушарнууд үзэгдэһөөр. Уншагдадаг лекцинүүдэй тематикань үсөөн байһаар. Экономикын асуудалнуудаар, түрүү дүй дүршэл тухай, наука болон техникын туйлалтанууд тухай, тэрэшэлэн элүүр энхэ байдал тухай асуудалнуудаар лекцинүүд үсөөн уншагдана.

Зэдын, Ахын аймагуудта, Бабушкин городто общестын гэшүүд КПСС-эй XX съездын материалнуудаар һая болотор нэгэшье лекци уншаадүй байгаа. Мүн энэ асуудалаар Мухаршэбэрэй, Хойто-Байгалай, Курумканай, Баргажанай аймагуудта общестын гэшүүд тон үсөөхэн лекци уншаад байна. Республикынгаа ажахы болон культурые зургаадахи табанжэлэй туршада хүгжөөхэ түсэбүүд тухай, түрэл хизаарайнгаа баялигууд тухай лекцинүүд үсөөнөөр бэшэгдэдэг ба уншагдадаг байна.

Политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна общестын республиканска отделени олон гэшүүдтэй. Гэбэшье, тэдэнэй тон үсөөниинь лекци уншана. Олонхи гэшүүдынь лекционно пропагандада хабаадалсанагүй. Общестын секцинүүд жэгдэ һайнаар хүдэлнэгүй. лекцинүүдые зүбшэн хэлсэжэ, шаналынь һайжаруулхын тулада шухала хэмжээ абанагүй. Научно-техническэ эрдэм дэлгэрүүлхэ секци һая болотор эмхидхэгдээгүй байгаа.

Культурын министерствын лекционно бюрогой хүдэлмэрилэгшэд хүдөө нютагуудай интеллигенцитэй, үйлэдбэриин түрүүшүүлтэй холбоо барисаа муутай байһаар. Хүн зондо ойлгосотойгоор лекци, элидхэл уншажа, арад зоной дунда хүндэтэй болоһон лекторнуудые тэдэнэр хүсэд мэдэхэгүй байна. Шадамар бэрхэ лекторнуудэй дүй дүршэл согсологдоногүй. Лекци һая уншажа эхилһэн залуу лекторнуудтэ, хүдөөгэй лекторскэ нэгэдэлнүүдтэ туһаламжа багаар үзүүлэгдэнэ. КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүдээр лекцинүүдые зохёоходонь хүдөөгэй лекторскэ нэгэдэлнүүдтэ тэдэнэр өөдтэй туһаламжа үзүүлээдүй байһаар.

КПСС-эй XX съездын материалнуудые арад зондо ойлгуулха гээшэ лекционно пропагандын эгээл шухала зорилгонь болоод байна. Нэгэ оронһоо социализмын дэлбэрэн гаража, дэлхэйн системэ болоһон тухай ажалшадта гүнзэгыгөөр ойлгуулха, элдэб социальна байгуулалтатай гүрэнүүдэй эбтэ амгаланаар зэргэ оршон байлга хангаха, элдэб оронуудай хоорондо экономическа болон культурна харилсаануудые үргэдхэхэ гэһэн Советскэ Союзай гадаадын политикые тайлбарилха гээшэ лекционно пропагандын шухала зорилгонь болоод байна. Хоёр системэнүүдэй эбтэ амгаланаар зэргэ оршон байха тухай, мүнөө сагта дайн сэрэгые зайсуулха арга боломжонууд тухай, элдэб оронуудай социализмда шэлжэн орохо формонууд тухай гэхэ мэтын теоретическэ шухала асуудалнуудые тайлбарилгада онсо анхарал хандуулагдаха зэргэтэй.

Промышленность болон хүдөө ажахын талаар, транспорт болон барилгын талаар, мүн арад зоной материальна ажабайдалые, культурые дээшэлүүлхэ талаар шэнэ табанжэлэй түсэбөөр хараалагдаһан даалгабаринуудые арад зондо хүсэдөөр ойлгуулха хэрэг мүнөө үедэ ябуулагдаха лекционно пропагандада гол һуури эзэлхэ байна.

Советскэ общестын ударидагша ба залан шэглүүлэгшэ хүсэн бологшо партиин үүргые, мүн түүхые зохёогшо арад түмэнэй үүргые гүнзэгыгөөр тайлбарилжа, ажахын болон культурна байгуулалтада арад ниитын эдэбхи хэшээлые дээшэлүүлхэ гээшэ манай пропагандын шухала зорилгонь болоно.

КПСС-эй XX съездын табиһан эрилтын ёһоор лекционно пропагандые һайжаруулхын тулада лекторнуудтэ туһаламжа үзүүлхэ шухала. Тэдэнэй теоретическэ бэлэдхэлые, пропагандистска шадабариие дээшэлүүлхэ тушаа, мүн үйлэдбэриие һайса мэдэдэг болохо тушаа анхарал табиха хэрэгтэй. Түрүү дүй дүршэлые, наукын туйлалтануудые пропагандист, лектор өөрөө һайн мэдэхэ зэргэтэй. Тиигээд лэ байхадаа предприяти, МТС, колхоз бүхэнэй ... дэлмэриие һайжаруулха тодо... замуудые лекци соогоо тэрэ ... үгэхэ аргатай болохо бшуу. ... мышленность болон хүдөө аж... үйлэдбэриин гол шухала асууд... дые, түрүүшүүлэй дүй дүрш... һайн мэдэхэ болоод лэ бай... лектор хооһон номнолго хэхэ... жо, ажахыгаа һайнаар эрхил... рахадань арад зондоо туһалха ... на.

Республикымнай ажалшад ... табанжэлэй түрүүшын жэлые ам... татайгаар дүүргэхын түлөө со... листическэ мүрысөө үргэнөөр ... гэрүүлжэ байна. Малай үбэлж... хабарай тарилгые эмхитэйгээр ... тэргэхын түлөө хүдөөгэй ажа... мүрысэнэ. Тарилга болон үбэ... гые, малай түл абалгые эмхитэ... үнгэргэжэ шадабал, үндэр ур... туйлагдаха, малажалай ашаг ш... дээшэлхэ, колхознигуудай а... байдал бүри һайжарха байна. ... Эгээл тиимэһээ ажахын шиид... газарнуудта — малай ферм... тарянажалай болон трактор... гадануудта хүдэлжэ байг... дунда лекционно пропаганда м... үедэ үргэнөөр ябуулагдаха зэр...

КПСС-эй XX съездын заа... ёһоор лекционно пропагандые ... һайжаруулха бүхы арга манай ... публикада бии. Удха түгэлдэр, ... сэдьхэлдэ хадуугдамаар, һони... тоЙ лекцинүүдые олоор унша... ажалай шэнэ амжалтануудые ... лахадань республикынгаа ажал... та туһалха гээшэ марксизм-... низмын үзэл суртал нэбтэр... бүхэнэй арюун уялга болоно.

С. ДОНСКО[Й].

Арадайнгаа ажахыда барилгын модо ехээр үгэе!

(Хориин, Курбын леспромхозуудай модошод гүрэнэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэжэ байна)

...РАГ ДЭЭРЭ: Хориин леспромхозой түрүү шофер Ф. Бурдуковский модо ша-...бана.

Шиидхэгдэхэ ёһотой асуудалнууд

...СС-эй XX съезд зургаадахи та-...лэй турша дотор оронойимнай ...доной промышленностиин хү-...ришэдэй, инженерно-техни-...худэлмэрилэгшэдэй урда тон ...рилго табяа. Энэ харюусалга-...рилгые бэелүүлэн, арадайнгаа ...ын хэрэгсэлдэ барилгын модо ...ээр үгэхын тулада оронойимнай ...од бүхы хүсэ шадалаа элсүүл-...йна.

...ай Хориин леспромхоз рес-...кын модо бэлэдхэлэй промыш-...стиин эгээл үнинэй предприя-...дай нэгэн байбашье, урда жэл-... ехэхэн гээгдэлдэ ороһон бай-...үүлэй үедэ леспромхозоймнай ...на организаци, дирекци ажа-...мхидхэлые һайжаруулха, со-...тическэ мүрысөөндэ хүдэл-...эдые эдэбхи ехэтэйгээр ха-...улха хэмжээнүүдые абаа. Жэ-... хэдэн участогууд цикличнос-...рафигта оруулатданхай. Хэг-... хүдэлмэриин дүнгые гол тү-...до шэрэлгээр сэгнэдэг дээрэ-... энээндэ ехэ анхарал хандуу-...

...машинада модо тээхэ, тэрэ-... доодо складта асараад, ...аһаань буулгаха хүдэлмэри ...этэй байгаа. Тиимэһээ энэ ...ридэ дүршэл ехэтэй хүнүү-...эн табидаг, автомашина-... модо тээхэдээ трактор-... хэрэглэдэг болообди. Энээ-...аар модо шэрэдэг машина-... миин байлгые үсөөрүүлжэ, ...нь нилээд түргэдхэхэ арга ... Тиихэдэ ажал хэрэгээ тодор-... хүтэлбэрилдэг болохынь ту-...пунктнуудай начальнигууд, ...нууд болон технорукгуудта ...эрилтэ табигдана. Хүдэлмэ-...нэ мэтын хубилалта хэһэ-... ашаар байгша оной түрүү-...квартал соо амжалтатайгаар ...рилжэ, даалгабариһаа га-...300 кубометр модо оронойн-...нэ барилгануудта үгөөбди.

...промхознай модо бэлэдхэлэй ...пункттай юм. Майн урда тээхи ...стическэ мүрысөөндэ Зүүн-...н пунктын (начальнигынь нү-хэр Тихонов) коллектив түрүүлжэ ябана. Эндэхи модошод түрүүшын квартал соо туйлаһан амжалтаяа саашадань арьбадхахын тулада тэмсэлээ улам шангадхана. Тэдэнэр апрель һарын түсэбһөө гадуур 3000 кубометр модо шэрэжэ, Майн 1-нэй һайндэрые угтаха гэһэн уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна, Апрелиин түрүүшын хахад соо 4 һарынгаа даалгабариие сум дүүргэө.

Табадахи табанжэлэй түсэбөөр 1960 ондо леспромхозоймнай модо шэрэлгэ 1955 онойхиһоо 30 процентээр дээшэлүүлэгдэхээр хараалагданхай. Энэ зорилгые бэелүүлхын тулада бидэнэр мүнөөнһөө зохихо хэмжээ абаха ёһотойбди. Гэбэшье, ажахыдамнай элдэб бэрхэшээлнүүд тохёолдодог байна.

Зүүн-Хуурайн пункт 1956 ондо модоноймнгоо запасые дууһахань, саашадаа модо бэлэдхэхэ газарынь эндэ үгы. Үдые үгсэжэ, Яруунын аймагай территори дээрэ, тусхайлбал, Тужа шадар модоной запас тон ехэ. Теэд модо урадхуулгын конторын Үдэ голые үгсэжэ шэнжэлгын ба һабыень гүнзэгырүүлхэ хүдэлмэри хэдэггүй дээрэһээ энэ асуудал шиидхэгдэнэгүй. Тэрэшэлэн Патай Горхоной пункт 1957 ондо модонойнгоо запасые дууһажа, Анаа гол руу зөөхөөр хараалагдадаг. Теэд энэ голоор модо урадхуулжа болохо, болохогүйнь бахал мэдэгдээгүй байһаар. Иимэһээ «Забайкаллес» комбинадай хүтэлбэрилэгшэд энэ асуудалые ойрын сагта шиидхэхэ ёһотой.

Леспромхозоймнай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд түрүүшын квартал соо болоһон үйлэдбэриингөө зүблөөн дээрэ 1956 онойнгоо түсэбһөө гадуур 10 мянган кубометр модо Эхэ орондоо үгэхэ гэһэн социалистическэ уялга абаа һэн. Саашадаа доторойнгоо арга боломжые дүүрэнээр ашаглахын түлөө тэмсэжэ, хэлэһэн үгэдөө хүрэхэмнай лабтай.

А. Чаман, Хориин леспромхозой директор.

Техникые һайнаар ашаглаха

Модо бэлэдхэлэй промышленностиин предприятинууд бүтээсэ ехэтэй шэнэ техникээр жэл ерэхэ бүри элбэгээр хангагдана. Тиимэһээнь гараар хэгдэхэ хүдэлмэри улам бага боложо байна.

Үйлэдбэри дээрэ бии байһан техникые зүбөөр, дүүрэн хүсөөрнь ашаглаха тухай КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй шиидхэбэри соо хэлэгдээ һэн. Би дээдэ склад дээрэ электрохюрөөшэнөөр хүдэлмэрилнэб. Хэхэ ажални юуб гэхэдэ, тракторнуудай таллуулан асарһан модонуудые сортолон илгажа, зохихо хэмжүүрээрнь таһа тайрадагбди. Электрохюрөөшэнэй үдэрэйнь нормо 70 кубометр. Нёдондо электрохюрөөшэн болоһон түрүүшынгээ үедэ энэ нормо дүүргэхэнь намда түбэгтэйшэг һэн. Тиимэһээнь мэргэжэлээ дээшэлүүлхын, хюрөөгэйнгөө моторые һайса шудалхын түлөө оролдоо бэлэйб.

Мүнөөшье, хэрбээ электрохюрөөдөө техническэ харууһа һайнаар хээгүй һаа, нормоёо дүүргэхэнь бэрхэтэй байдаг. Хюрөөгэйнгөө эрьелдэдэг частьнуудые саг соонь тоһододог, элэһэн, эбдэрһэн юумэнүүдыень һэлгэдэг ба гэнжын отолуурнуудые хурсададаг байнаб. Иигэжэ хүдэлмэрилдэг болоһоной ашаар үдэр соо 100—120 кубометр модо тайрадаг болооб.

Штабель ябталагшадай ажал бүхыдөө электрохюрөөшэдэй хүдэлмэриһөө дулдыдадаг. Тиимэһээ бидэнэр тэдэндэ хүсэгдэхэгүйе оролдогбди. Хэрбээ таллуулагшад-трак-

тористнуудай бидэниие модоор таһалдуулха болоо һаань, миин байнгүй модо отологшодто туһалдагбди. Эдэ үдэрнүүдтэ участогаймнай модошон бүхэн Майн һайндэрые ажалай шэнэ амжалтаар угтахын түлөө шангаар тэмсэжэ байна.

Г. Эминов, Хориин леспромхозой электрохюрөөшэн.

Уялга абаал һаа—заатагүй дүүргэхэ

Партиин XX съезд дээрэ КПСС-эй ЦК-гэй тоосоото элидхэлые уншахадамни абаһан уялгаяа заатагүй дүүргэхэ хэрэгтэ онсо ан-

харал хандуулагдаһан байгаа һэн. Зарим хүдэлмэришэд, мүн коллективүүдшье элдэб зүблөө суглаануудай дээрэ ехэ ехэ уялгануудые абажархёод, саашадаа тэрэнээ мартажархидаг. Кварталай жэлэй эсэстэ хэлэһэн үгэдөө хүрэнгүй үлэдэг тухайшье хэлэгдэнэ.

Бидэнэр үйлэдбэриингөө зүблөөн дээрэ тус асуудал хэлсэжэ, уялга абаал хадаа тэрэнээ заатагүй дүүргэхэ гэжэ шиидээ һэмди. Мүнөө участогаймнай коллектив Майн урда тээхи мүрысөөндэ хабаадалсаад, һайнаар хүдэлмэрилжэ байна. Би 1951 оноһоо хойшо трактористаар хүдэлмэрилнэб. Үнгэрһэн үе соо «КТ-12» маркын тракторaaр модо таллуулга дээрэ ажаллахадаа шадабари мэргэжэлээ дээшэлүүлхын түлөө ехээр оролдооб. 1956 ондо 6 мянган кубометр модо таллуулха (нормонь 5 мянга) уялга жэлэй эхиндэ абаа һэм. Даалгабариһаа гадуур 1000 кубометр модо таллуулга—хүдэлмэриимни гол зорилго болонхой.

Трактортаа техническэ һайн харууһа хээ хадаа хэлэһэн үгэдөө хүрэхэ байһамни лабтай. Тиимэһээ үдэр бүхэндэ ажалайнгаа һүүлээр тракторайнгаа бүхы узелнуудыень шалгаад, тоһодоод, үглөөдэрэйнгөө ажалда бэлэн болгоод орхидогби. Үглөөгүүр сагаа гээнгүйгөөр трактораа түргөөр заводилжа, хүдэлмэридөө гарагшаб. Үдэр соо 42 кубометр модо таллуулха нормотой аад, 48 кубометр хүргэнэб. Туһалагшаарни залуу хүбүүн Степан Петре хүдэлмэрилнэ. Нүхэрэйнгөө тракторист болохо дуратай хадань хүдэлмэриингөө дүршэлдэ һургадагби.

Нэгэдэхи кварталай хүдэлмэриин дүн хаража үзэхэдэ 1956 ондо абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхээр лэ байна. Гансал пунктымнай партийна, профсоюзна организацинууд хүдэлмэришэдэй абаһан уялгые һара, квартал бүхэндэ шалгажа байдаг һаань һайн байгаа.

Я. Борщ, Хориин леспромхозой тракторист.

Ажалаа зүбөөр эмхидхэхэ хэрэгтэй

Мастерска участогай цикличностиин графигаар ажаллажа байхада механизатор, модошон бүхэнэй ажалые зүбөөр эмхидхэхэ гээшэ ехэ удхашанартай. Юуб гэхэдэ, электрохюрөө гү, али тракторай һаатаха болоо һаа участогайнгаа бүхы хүдэлмэриень һаатуулжа болохо. Үдэшэлэн, хүдэлмэриингөө һүүлдэ газогенераторна чуркануудые хайрсаг соогоо дүүрэтэр хээд, тоһыень нэмэһэнэйнгээ һүүлдэ ажалаа дүүрэө гэжэ тоолодогбди. Тиихэ мүртөө частьнуудыень шалгажа, эбдэрхэеэ байһан деталь олоо һаа, тэрэ доронь заһабарилдаг, һэлгэдэгби.

Тракторайнгаа бэлэн байдаг хадань, бидэнэр үглөөгүүр заахашье һаатангүй ажалдаа гараха аргатай байдагбди. Мүнөө отологдоһон модые гэшүүһэтэй зандань таллуулха шэнэ аргаар хүдэлмэрилнэбди. Модонуудые түргөөр шагтагалжа тээхын тулада трактораа таарамжатай газарта байлгаха шухала. Тиин өөрөө кабина соогоо һуунгүй, туһалагшадтаяа хамта түмэр аргамжануудаараа нэгэ доро хэдэн модо шагтагалаад түгсүүл багатай газарые шэлэн, бэшэ модонуудтань дүтэлдэг байнаб. Иигэнгүйгөөр, дайралдаһан лэ модондо дүтэлөө һаа, тракторайнгаа хүсые дүүрэнээр ашаглахын аргагүй байдаг.

Түрүүшын квартал соо 2 мянган кубометр модо таллуулжа, даалгабаряа 500 кубометрээр үлүүлэн дүүргээбди. Ой соо дээдэ склад эмхидхэхэдээ газарынь шэлэдэггүй, дутагдал хүдэлмэридэмнай бии. Энээнһээ боложо, модо шэрэдэг автомашина, тракторнуудай штабельда дүтэлхэдэ зохидгүй, эрид, ташлан газар байдаг. Саашадаа ажалайнгаа эмхидхэлые һайжаруулхын тулада шангаар тэмсэхэ шухала байна.

В. Томица, Курбын леспромхозой тракторист.

Заһабарилагшад олон мэргэжэл шудална

Модо бэлэдхэлгэ ба шэрэлгэ дээрэ ашаглагдажа байһан техникые һайнаар заһабарилха гээшэ гүрэнэй түсэб сат болзор соонь дүүргэхэ ябадалда бага бэшээр нүлөөлдэг байна. Тиимэһээ манай мастерскойн коллектив автомашина, трактор болон бусад зэр зэмсэгүүдые заһабарилгада харюусалгатайгаар хандадаг болоо.

Мастерскойдо ороһон техникые түргөөр, шанар һайнтайгаар заһабарилхын тулада апрелиин 1-һээ хүдэлмэреэ шэнэ гүримаар эмхидхээбди. Энээнэй ёһоор заһабарилагшад үдэр бүхэндэ шэрэгдэһэн модоной хэмжээгээр салин хүлһөө абадаг болонхой. Пунктымнай автомашинануудай үдэр соо 360 кубометр модо шэрээд лэ байгаа һаань, манай салин дүүрэн тарифаар түлэгдэхэ юм. Иимэ гүрим машинануудые шадаал һаа һайнаар, түргөөр заһабарилха баатай болгоно бшуу.

Манай заһабарилагшад үйлэдбэридөө уралан нарижуулгын дурадхал нэбтэрүүлжэ, ажал ехэтэй хүдэлмэриие хүнгэдхэхын түлөө оролдоно. Һаяхан слесарь нүхэр Заиграев механическа лебёдко зохёогоо. Тэрэнэйнь ашаар нэгэ хүн «МАЗ-200» маркын автомашинын коробко, хойто мост гэхэ мэтын ехэ узелнуудыень хүнгэхэнөөр абадаг, табидаг болоо. Тиихэдэ урдань заһабарилга дээрэ нэгэ нэгээрээ хүдэлмэрилдэг байһанаа болижо, бригадна арга хэрэглэн, автомашинада техническэ харууһа 8 час соо хэхын орондо 4 час соо хэнэбди.

Заһабарилгын хүдэлмэриие саашадаа бүри һайжаруулхын тулада мастерскоймнай хүдэлмэришэд тус бүридөө хоёрдохи мэргэжэл шудалха гэжэ шиидэнхэй. Слесарьнууд Николай Борисов, Мартемьян Заиграев, токарь Дмитрий Житихин гэгшэд олон мэргэжэлтэй болоһон дээрэһээ автомашинын алишье узел заһабарилха зуураа, халаан бүхэнэйнгөө нормые хододоо үлүүлэн дүүргэнэ.

Модошодойнгоо абаһан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхынь тулада бидэнэр, мастерскойн хүдэлмэришэд, иигэжэ тэмсэнэбди.

Т. Арефьев, Хориин леспромхозой Зүүн-Хуурайн пунктын бригадир-механик.

...жалай юрын нэгэ үдэр

... дулаан боложо, тала дайдын ... хүнжэлһөө үни хада ...ье һаа, Шоргоолжонтын ...бдэг тулама саһатай. Модо-...абһараар нэбтэ сорьёһон ... элшэдэ саһан үдэр ерэ-... хайлажа, түргэн урасхалаар ... урруудан, Хасуурта горхон ...рилдана...

...гүүр. 8 час болохоёо байха-...тор, автомашинын хүнхинэ-...тростанци тээһээ моторой ...наха абяан соностожо, Шор-...тын ойе нойрһоонь һэреэнэ. ...эгүй электрохюрөөнүүдэй ...һаи шэнгэхэн абяан дуулда-...эшье, тэндэшье арьягар үн-...ьянууд удаа дараалан уна-...бэ. Энэ хадаа Курбын лес-...ой Хасууртайн пунктын мас-... участогай ажалайнгаа үдэ-...лжэ байһан үе. Үсэгэлдэр ... даабариин ёһоор хүн бүхэн ...алаа һаадгүйгөөр эхилнэ. ...а түрүүн эндэ хүрэжэ ерэ-...ктрохюрөөшэд, тракторист-...дэлмэридөө халажа оронхой. ...складайхид таллуулагдажа ...һан модонуудые гэшүүһэн-...эрлэжэ, 5—6 метр утатай-... тайрана. Үшөө хэдэхэн ... үнгэрөөд байхада участо-...элмэри түлэг дундаа ябажа ...һэн.

...шат аад, шанга бэетэй ...уу хүн ажалайнгаа эмхид-...ринаар адаглан харана, хүн ... хажууда ерэжэ хөөрэлдэнэ, ...бари үгэнэ. Тэрэ хадаа ... мастер Иван Тимофеевич ... болоно. Мастер отологдо-...нуудые ута зандань таллуу-...һан тракторай урда орожо, ...тын ашаагаа хэр зүбөөр ... байһые шалгана. Гэшүүһэ ... электрохюрөө гартаа ба-...рия Андони мастерай хажууда ерэжэ, «манай Владимир ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлгээр леспромхоз соогоо түрүүлжэ ябана, амжалтатай яһала ехэ байна» гэнэ.

— Маруся, тиигэжэ хэлэхэдээ эндүүрнэш, Майн 1-нэй һайндэр хүрэтэр тоотойхон үдэр үлэбэ ха юм. Мантай мүрысэдэг ойбонтынхид халтад гээл һаа урдамнай орохоёо байна, — гэжэ Мартынов харюусана.

Эдэ хоёрой хөөрэлдэһөөр байтарнь тракторист Владимир Томица эрьехэ мүртөө тэдэнэй хажууда трактораа байлгажа, «Иван Тимофеевич, таллуулгымнай газар ехэ үгсэлүүр болоод, гайтай бэрхэшээл тохёолдохоёо байна» гэбэ.

—Ямар бэрхэшээл гэнэш, Маруся шамайе ехээр магтанал!—гэжэ мастер хэлэнэ.

— Тиимэ гэжэ юун байхань даа, Маруся асарагдаһан бэлэн модоной гэшүүһые тайрадагтаал адли һанана ха юм, — гэжэрхибэ трактористань.

— Яаһан бардам юмши, намайе тракторта һуугаа һаа, шамһаа дутуугаар хүдэлмэрилхэ гэжэ һанаа гүш? Заашье дутахагүйб. Яагаа эртүүр бэрхэшээлһээ айжа эхилбэбши,—гэжэ байжа Маруся хүхиһэндөө олон табые тоолжорхиһондоо бага аягүйрхэн, саашаа ошоод шадал мэдэн хүдэлмэрилжэ оробо. Тэрэнэй хюрөөгэй эршэ дунда эрьелдэжэ байһан түхэреэн дискэдэ гэшүүһэнүүд таһа отологдон унажал, унажал байна. Владимир Марусятай хөөрэлдэһэнөө һанажа энеэбхилэн, тракторайнгаа газые нэмэн, түргөөр саашална. Үнэхөөрөөшье, Шоргоолжонто хадын ара хажуу нилээд эгсэ, теэд модоор яһала һайн. Солоомо шэнги сэхээр ургаһан иимэ хондообо модонуудые орхёод гаража яажа болохоб!

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: мастер И. Мартынов (баруун гарһаа) электрохюрөөшэн Морозовто заабари үгэжэ байна.

А. Мантаевай фото.

Владимир Томица трактористын олон жэлэй дүй дүршэлтэй бэшэ юм. Тэрэ тракторист болоһоор оройдоол наймадахи һараяа хүдэлмэрилжэ байна. Гэбэшье, Владимир даалгагдаһан ажалдаа үнэн сэхээр хандадаг, түрүүшүүлэй хүдэлмэриин дүй дүршэлые халан абахые оролдодог дээрэһээ леспромхозойнгоо түрүү трактористнуудай нэгэн болонхой. Мүнөө отологдоһон модые гэшүүһэтэй зандань таллуулха шэнэ аргаар хүдэлмэрилнэ.

Нүхэр Томица «КТ-12» маркын тракторые хада өөдэ шадамараар жолоодон гаргажа, электрохюрөөшэдэй унагааһан модонуудые нэгэ захаһаань түүжэ эхилнэ. Тэрэнэй хүдэлмэрилжэ байхыень харахада шадабари ехэтэй болоһыень обёоржо ядахаар бэшэ. Трактораа асаржа байлгаад, туһалагшынгаа модонуудые шагтагалхыень хүлеэжэ, кабина соогоо һуудаг зангүй. Трактораа зохистой газарта байлгаһанайнгаа һүүлдэ шамдуухан, туһалагшатаяа хамта нэгэ доро 3—4 модо шагтагалаад, саагуур байгаашадтань дүтэлнэ. Тиин үдэр соо 45 кубометрын орондо 50—55 кубометр модо таллуулдаг байна.

Хабарай наранай баруулха тээшээ забдажа байхада модо бэлэдхэгшэд хүдэлмэрээ зогсоожо, үдэрэйнгөө эдеэлгые тэндээ эхилнэ. Носожо байһан түүдэг тойрожо һуугаад, хүн бүхэн эдеэлжэ ороно. Тэдээн соо наһажаал болоһон хоёрхон хүн бии. Бэшэниинь барандаа залуушуул. Галай баруун хажууханда түгсүүл дээрэ һууһан электрохюрөөшэн Вениамин Морозов хамагһаа түрүүн эдеэлжэ, карман сооһоо газетэ гаргаад уншажа эхилнэ.

— Вениамин, тэндэш ямар һони бэшэнэб, — гэжэ хажуудань һуугшадай нэгэн асууба.

— Оронойимнай нютаг бүхэндэ КПСС-эй XX съездын шиидхэбэриие бэелүүлэн, зургаадахи табанжэлэй түсэбые уридшалан дүүргэхын түлөө тэмсэлэй үргэдэжэ байһан тухай бэшэнэ,—гэжэ тэрэ урдаһаань харюусана.

— Нүхэд, мүнөө иимэ үеын байһан тулада өөһэдынгөө ажалай ябаса тухай богонихоноор хөөрэлдэжэрхие,—гэжэ мастер Иван Мартынов дурадхаба.—Цикличностиингаа графигай ёһоор үдэр соо 152 кубометр модо бэлэдхээд, тэрэнээ таллуулаад, штабельда ябталха ёһотойбди. Үсэгэлдэрэй дээдэ складта асарагдаһан модые тайража, штабель болгохо хүдэлмэридэмнай багахан гээгдэл гаража байна. Ямар хэмжээ абаха хэрэгтэйб?

Хэдэн хүнэй дурадхаһанай ёһоор гэшүүһэ тайралга дээрэ электрохюрөө олоор хэрэглэхэ, штабель ябталагшадта хүниие нэмэжэ үгэхэ гэһэн шиидхэбэри абтаба.

Үдэрэй эдеэлгэн дүүрэжэ, модошодой хүдэлмэри дахяад эхилнэ. Мария Андони мастертаа хандажа, «Василиса бидэ хоёр электрохюрөөгөөр гэшүүһэ тайраха хүдэлмэриие бараниень хэжэ үрдихэбди, һүхөөр гэшүүһэ сабшагшаднай мүнөөдэр штабельщигуудта туһалаг» гэжэ дурадхаба.

Мастер энэ дурадхалыень зүбшөөгөөд, өөрөө хүшүүргэ абажа, таһа тайрагдаһан бүдүүн бүдүүн модонуудые штабель тээшэ мухарюулалсажа оробо. Эндэ хүрэжэ ерэһэн автомашинын шофер кабинаһаа бултайн, «Иван, модо шэрэгшэдтэ хүсэгдэхэ болоходоо, абиртажа эхилбэ ха юм та. Майн 1-дэ бидэнэр, шофернууд урдатнай орохол байхабди» гэнэ.

—Манай урда орожо үзэһэн аад хэлэгшэ һэйш,—гэжэ Михаил Пак хүхюутэйгээр хэлэнэ.

Эндэ, участогай дээдэ складта бэлэдхэгдэжэ байһан модонуудые шофернууд автомашинануудтаа тээжэ, Курба голой эрье шэглэн үдэр бүхэндэ ошожол байдаг.

Үдэшын 5 час. Модошод хүдэлмэреэ дүүргэжэ, үдэр эдеэлһэн газартаа дахяад сугларба. Хүн бүхэн графигайнгаа дүүргэлтые һонирхоно. Хэһэн ажалай тоо бүридхэдэг басаган мастерай хажууда ерэжэ, «мүнөөдэр 200 кубометр модо бэлэдхэжэ, графигаа 48 кубаар үлүүлбэбди» гэбэ.

—Саашадаа энэ эршээ һуларуулаагүйл һаа, хоёрдохи кварталда абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхэ хабди,—гэжэ мастерай хэлэхэдэ, «һуларуулхагүйбди, хэлэһэн үгэдөө хүрэхэбди» гэһэн найдамтай харюунууд соностоно. Хахад час үнгэрөөд байхада модошод машинадаа һуужа, дуутай хүхюунүүд ойн дундуур зурыһан шабартайшаг харгыгаар гэртээ харижа ябаа һэн.

* * *

1945 оной үбэл. Хүшэр хүндэ дайнай олон жэлдэ болоһон дээрэһээ модо бэлэдхэлэй промышленностиие баян техникээр хангаха арга байгаагүй. Энэ үедэ арбан табатайхан Иван Мартынов морёор модо шэрэхэ мүльһэн харгы хэлгэдэ эгээн түрүүшынгээ ажал хэжэ эхилһэн байгаа. Тиихэдэ тэрэ өөрынгөө үсэд нэтэрүү оролдосоор хүдэлмэришэдэй дунда «ёһотойл модошон болохонь даа» гэлсүүлдэг һэн.

Табадахи табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэлэй үргэнөөр дэлгэржэ байхада Иван Мартынов электрохюрөөшэнэй мэргэжэл гүйсэд шудалаад, удаань түрүү трактористнуудай нэгэн болоо һэн.

Мүнөө нүхэр Мартыновай участок хоёрдохи жэлээ цикличностиин графигаар хүдэлмэрилхэ зуураа, зургаадахи табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябалсана. Байгша оной түрүүшын квартал соо тус участогайхид 9300 кубометр модо бэлэдхэжэ даалгабаряа 200 кубометрээр үлүүлээ. Тиин Майн 1-нэй һайндэрэй хүндэлэлдэ ажалай вахтада жэгсажа, тэдэнэр март һарада 38 мянган кубометр модо бэлэдхэхэ түсэбөө 10 мянган кубометрээр мүн лэ үлүүлэн дүүргэһэн байна. Тэрэшэлэн апрелиин түрүүшын үдэрһөө графигаа ходо үлүүлэн дүүргэжэ ябана.

Нүхэр Мартыновай участок хайшан гэхэдээ һараһаа һарада иимэ амжалта туйланаб гэхэдэ, нэн түрүүн энэ мастер ажалайнгаа эмхидхэл һайжаруулхые, техникээ зүбөөр ашаглахые оролдодог, үдэр бүриингөө ажалай дүн гаргажа, хэнэй гээгдэжэ, хэнэй түрүүлжэ ябаһые соносходог.

—Тракторнуудай заһабариһаа эхилээд усадхагдаха ёһотой дутагдал ажалдамнай нилээд олон. Тэдэнээ ойрын сагта шууд усадхажа, Эхэ орондоо барилгын модо элбэгээр үгэхын түлөө бүхы хүсөөрөө тэмсэхэ байнабди, — гэжэ нүхэр Мартынов хөөрэнэ.

Б. ДАШИЕВ.

ШПИОНУУД БАЛШЫСА БАРИГДАБА

БЕРЛИН, апрелиин 24. (ТАСС). Советскэ сэрэгүүдэй холбоо барисаанай лини тээшэ, Германска Демократическа Республикын холбоо барисаанай лини тээшэ шэглүүлэн американска алба хэгшэд газар доогуур нүхэ малтаад байба, энээниень советскэ бүлэг сэрэгүүдэй хэлхеэ холбоошод апрелиин 22-то элирүүлбэ гэжэ немецкэ ба хариин хэблэлэй корреспондентнүүдтэ Берлиндэ советскэ комендантын уялга дүүргэгшэ полковник И. А. Коцюба үсэгэлдэр мэдээсэбэ. Тэрэнэй һүүлээр немецкэ ба хариин журналистнууд нүхэ малтаһан газарые харахын, бүхы ушар байдалтайнь танилсахын тулада Альт-Глиникке гэһэн Берлинскэ районой шоссе харгы тээшэ ошобо.

Берлинэй американска секторэй хилэнь Шенефельдскэ шосседэ дүтэхэнүүр гарана. Американска сэрэгэй засагаархидай зорюута бариһан гэрнүүд эндэһээ 400—500 метрын газарта элеэр харагдажа байна.

Шоссе харгын хоёр хажуугаар, метр шахуу гүнзэгытэй газар доогуур телефоной утаһан татагданхай. Энэнь Германидахи советскэ бүлэг сэрэгүүдые, мүн Германска Демократическа Республикые хангадаг байгаа.

Малтагдаһан нүхэнүүд американска гэрнүүдэй шанха урда тээ олдоһон байна. Малтаад үзэхэдэ, газар доро 4—5 метрын гүнзэгыдэ тусгаар гэр байба. Тэрэнь телефоноор хөөрэлдэхые шагнахын тула баригдаһан байгаа.

Тусгаар малтагдаһан гүнзэгы нүхэн дотор советскэ сэрэгүүдэй хөөрэлдэдэг утаһанһаа һалаа утаһанууд татаатай байба. Тэдэ һалаа утаһануудынь хөөрэлдөөе шанга болгодог түхеэрэлгэдэ залгагдаад, Берлинэй американска секторэй газар тээшэ татаатай байба.

Гол түхеэрэлгэнүүдынь тусгаарлагдаһан нүхэн соо байна. Энэнь хөөрэлдөө шанга болгодог станци болоно. Эндэхи хэрэгсэл бүхэнииинь удаан хэрэглэгдэхэ зорилготойгоор, бүхөөр хэгдэнхэй. Тэрэ нүхэндэ уһа орохогүй, тэндэһээ гараһан абяан газаашаа дуулдахагүй ябадал илангаяа наринаар хараалагдан хэгдэнхэй. Газар доорохи гэрынь дотор талаһаа фанерээр бүригдэһэн, сагаан үнгэтэй тоһон шэрээр шэрдэгдэһэн, тусгаар лампануудай ялагар гэрэлээр хангагдаһан байба. Тэрэ гэр соонь мүн агаарай хүйтэн дулаае, шиигые нэгэн адли хэмжээндэ байлгаха климатическа түхеэрэлгэ хэгдэнхэй. Түхеэрэлгэ, зэбсэгүүдтэнь американска ба хариин бусад оронуудай фирмын тамга дараатай байба. Хөөрэлдөө шанга болгодог ба хубаарилгын түхеэрэлгэнүүдһээ гадна, мүн хөөрэлдөө бэшэжэ абаха магнитофон, хоёр наушник эндэ бии. Магнитофонойнь лентэ таһаранхай байба: шпион лентээешье оройжо үрдингүйгөөр, тэрэ гэр сооһоо яаража зугадаа гээшэ ха.

Бүхы аппарадуудынь хүдэлмэрилхөөр бэлэн болгогдоһон байба. Тэдэ аппарадуудтань Берлинэй американска секторһээ электрическэ ток мүнөөшье хүрэтэр орожо байһаар. Америкэдэ бүтээгдэһэн полевой сэрэгэй телефоной абяан үе үе болоод лэ дуулдана. Тус аппаратура хэлхеэ холбооной эмхи зургаануудта хэрэглэгдэдэг юрын түхеэрэлгэ, бэшэ, харин телефоноор хөөрэлдэхые тусгаар шагнахын тулада зохёогдон бүтээгдэнхэй гэжэ советскэ сэрэгэй экспертнүүд гэршэлнэ.

Хөөрэлдөө шанга болгодог станциһаань Берлинэй американска сектор тээшэ ошоһон 460 шахуу метрын туннель газар доогуур малтаатай байба. Туннелиин утын хэмжээе экспертнүүд тодорхойлоо. Тэрэниие хүндэлөөшэнь хэмжэхэдэ хоёр метр шахуу болоно, ханануудынь түмэрөөр хушаатай. Эндэ уһа орохогүйн тула мүн лэ һайнаар түхеэрэгдэнхэй. Туннелиин ханануудаарнь электрическэ провода татаатай, мүн агаар орохо түмэр сорго хэгдэнхэй, гидроскопическа материалтай мэшээгүүд табяатай байна.

Иимэ барилга хэхын тулада угаа ехэ гарташа гаргаха хэрэгтэй байгаа, энээниие газар малтаха мүнөөнэй бүхы һайн хэрэгсэлнүүдэй ашаар лэ хэһэн байгаа гэжэ советскэ сэрэгэй экспертнүүд онсолон тэмдэглэнэ. Ганса нэгэн хүн гү, али ганса нэгэн хүнэй мэдэлдэ байдаг организаци иимэ ехэ зорилгые дүүргэжэ шадахагүй һэн. Эдэ бүгэдэ юу гэршэлэн харуулнаб гэхэдэ, тагнуул хэхэ зорилготойгоор томохон организаци энэ туннелиие малтаа, аппаратура тодхоо гэжэ харуулна. Бүхы хүдэлмэриие энэ талаар һайн дүршэлтэй болоһон, мэргэжэлтэй хүнүүд хээ.

Гэнтын аюулда орохогүйн тулада американска шпионууд немецкэ ба ород хэлэнүүд дээрэ худал гаршагуудые бэшэжэ, өөдэгүй мэхэ гаргаһан байна. Хөөрэлдөө шанга болгодог станцида орохогүйн тулада хэгдэһэн хуягтай үүдэндэнь: «Германидахи советскэ бүлэг сэрэгүүдэй главнокомандалагшын захиралтын ёһоор, эндэ орохо хорюултай» гэжэ бэшээтэй. Американска сектор тээшэ ошоһон туннель соо элһэтэй мэшээгүүдээр хаалта хэгдэнхэй. Тэндэнь: «Американска сектортэ орохотнай» гэһэн гаршаг бэшээтэй. Хэдэн арбаад метр болоод хоёрдохи хаалта байна. Тэндэнь «США-гэй гүрэнэй эд зөөри» гэжэ бэшээтэй. Хаалтын саагуур электрическэ тогтой, Бруногой утаһа татагдаһан байба.

Германидахи советскэ бүлэг сэрэгүүдэй ба Германска Демократическа Республикын хэлхеэ холбооной линеэр телефоноор болодог бүхы хөөрэлдөөнүүдые газар доогуур нүхэ малтуулһан хүнүүд ходо шагнажа байгаа гэжэ туннелиие ба тэрээн соохи түхеэрэлгэнүүдые харахадань немецкэ ба хариин корреспондентнүүдтэ арсалтагүйгөөр элирэн харагдаа.

Газар доогуур малтаһан нүхэ хараһанайнгаа һүүлээр баруунгерманска корреспондентнүүдэй нэгэн: «НАТО-гой подвал байна», — гэжэ аягүйрхэн хэлэбэ.

Газар доогуур нүхэ малтаһан ябадалда американска сэрэгэй засагаархидай ямараар хандаһаниинь һонирхолтой байна. Балшыса баригдаһан американска засагаархидай мэгдэһэниинь харагдана.

Берлиндэ советскэ сэрэгэй комендантын уялга дүүргэгшэ полковник И. А. Коцюба 1956 оной апрелиин 23-да Берлиндэхи американска комендант генерал-майор Ч. Дашертай уулзаад, зэбүүрхэн буруушаажа байһанаа мэдүүлбэ. Газар доогуур нүхэ малтаһан тухай юушье мэдэнэгүйб. Альт-Глиникке гэһэн райондо юрын хэлхеэ холбооной американска алба хэгшэд байдаг юм гэжэ генерал Дашер харюусаа. Американска командовани шалгажа үзэхэбди гээд найдуулба.

Эдэ бүгэдые байра дээрэнь ошожо өөрөө хаража үзэхыень, мүн бүри нарин һайнаар шалгажа үзэхын тула советско-американска холимог комисси байгуулхые полковник Коцюба американска комендантда дурадхаа. Теэд американска комендант энэ дурадхал абахаһаа арсаба.

Берлиндэхи американска сэрэгэй засагаархид ямар ушарһаа иимэ хараа бодол баримталнаб гэбэл, газар доогуур нүхэ малталгые эмхидхэгшэд шпионско хорото зорилготой байгаа гэжэ газар дорохи түхеэрэлгэнүүд, тэндэ байһан аппаратура эли тодоор гэршэлэн харуулна бшуу. Арсашагүй баримтануудай олдоод байхада, американска засагаархидай бэрхэтэй ба аягүй муу байдалда орошоһониинь тон ойлгостой. Эгээл иимэһээ тэдэнэр харюусалгаһаа зайсаха гэжэ һэдэнэ. Гэбэшье тиимэ һэдэлгэ гаргахадань баримтанууд баримта зандаал үлэнэ бшуу.

Энэ ушартай холбоотой бүхы баримтануд тушаа эли тодо мэдүүлгэ хэхыень олониитэ зон американска засагаархидһаа эринэ.

Германска Демократическа Республикын хүн зон американска сэрэгэй засагаархидай өөдэгүй муу ябуулга тухайда радиогоор шагнаад, мүн энэ үдэр газетэдэ уншаад ехэ зэбүүрхэжэ байһанаа мэдүүлээ. Юундэб гэхэдэ иимэрхүү ябуулганууд Берлиндэхи байдалые муудуулхаһаа ондоо юумэндэ хүргэхэгүй байна.

Чанкайшистска агентнууд КНР-эй арадай засагаархидта бэеэ тушаана

Хитадай хэблэлэй апрелиин 25-да мэдээсэһэнэй ёһоор КНР-тэ эльгээгдэһэн американо-чанкайшистска агентнууд һүүлэй үедэ арадай засагаархидта бүри олоор бэеэ тушаадаг боложо байна.

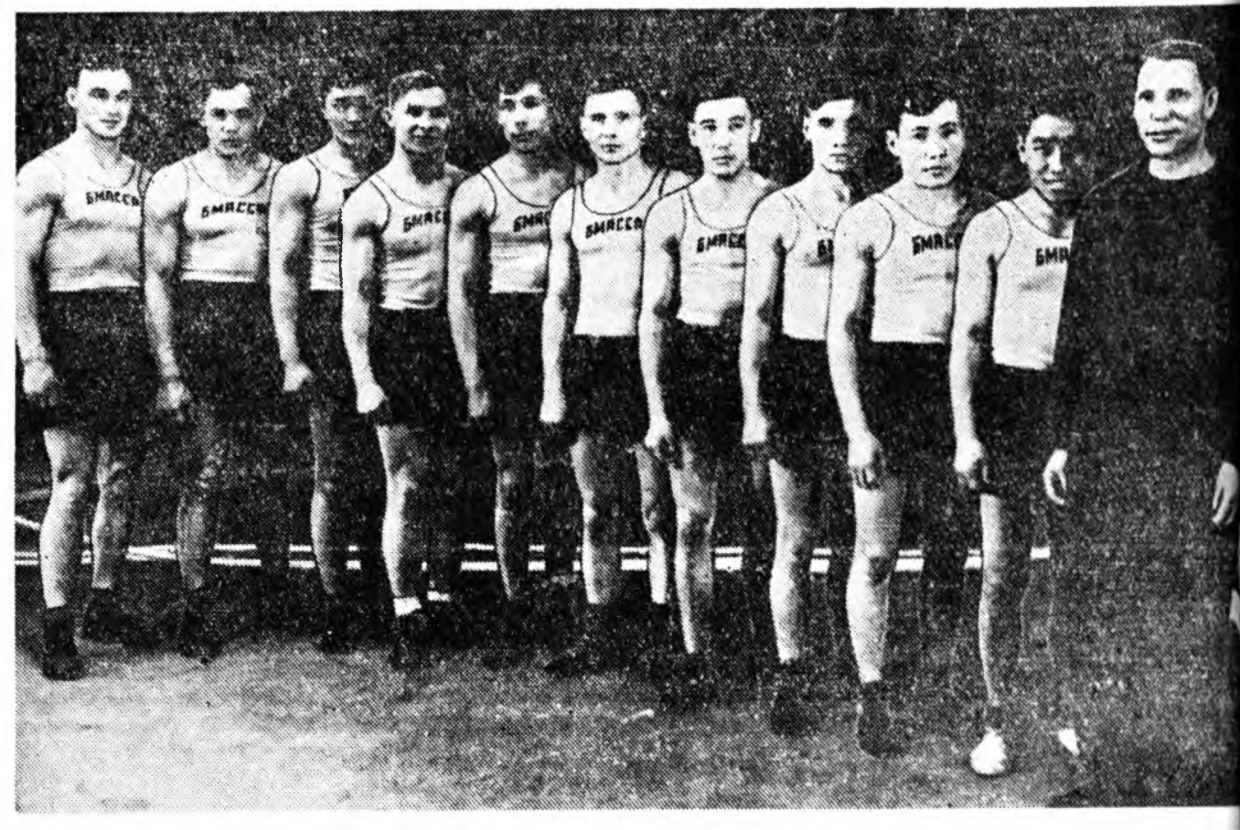
«Гуанминжибао» газетэ иигэжэ бэшэнэ. Ханчжоу городой арадай сүүд чанкайшистска агент Чжан И гэгшын хэрэгые һаяхан хаража үзөө. Тэрэ хадаа гэм хэһэнээ мэдэржэ, гэмшэһэн байна.

Гэм зэмэеэ үнэн зүрхэнһөө мэдэрһэн ба гэмшэһэн дээрэһээнь тэрэниие сүүд хэһээнгүйгөөр орхиһон байна.

(ТАСС).

БОКСООР МҮРЫСӨӨН

РСФСР-эй арадуудай спартакиадада хабаадахын түлөө

Республикын столица—Улан-Удэдэ РСФСР-эй арадуудай спартакиадын Дальна-Восточно зонын боксёрнуудай мүрысөөн 4 үдэрэй туршада болобо.

Область хоорондын энэ мүрысөөндэ анар холын Магаданһаа, Якутскаһаа, Сахалинһаа спортсменүүд ерэһэн ба мүн Приморско, Хабаровска хизаарнуудай, Амурска, Читын, Иркутска областьнуудай боксёрнууд хабаадалсаһан байна.

Ленинэй орденто Бурят-Монголой гүрэнэй оперо ба баледэй театрын сценэ дээрэ түхеэрэгдэһэн ринг дээрэ хамта 106 уулзалга болоо. Мүрысөөндэ хабаадагшадай дунда 1952—1953 онуудта боксоор СССР-эй чемпион байһан спортын мастер Яковлев (Хабаровск), Румыниин командатай уулзалгада хабаадалсаһан, 1955 ондо ВЦСПС-эй чемпион байһан боксер В. Сафронов (Чита), РСФСР-эй түрүү һууриин түлөө болоһон мүрысөөнүүдтэ хэдэн удаа хабаадалсаһан спортсмен Г. Кузнецов (Чита); В. Николаев (БМАССР), Н. Ключев, В. Потолицын, Н. Кучаев (Хабаровск) ба «Авангард», «Локомотив» обществонуудай центральна Соведэй чемпионууд Орешкин (Приморско хизаар), Панченко (Иркутск) гэгшэд хабаадалсаба.

Мүрысөөнэй түрүүшын үдэр манай республикын боксёрнууд Бадмаев, Шодоров, Шабаев, Николаев, Батоцыренов гэгшэд илалтануудые туйлаа. Энэ үдэр Дальна-Востогой ба Бурят-Монголой мэргэжэлтэй боксёр Жигмитов Орешкинтэй уулзаад илагдашоо. Мүрысөөнэй хоёрдохи—гурбадахи үдэрнүүдтэ ехэ шанга тулалдаанууд болоо. Яахадааб гэхэдэ энэ үдэрнүүдтэ ямар командын, хэнэй шалгаран гарахань мэдэгдэхэ байгаа. Тиин мүрысөөнэй дүнгүүдэй ёһоор (тус тустаа бэеынгээ шэгнүүрээр) Орешкин (Приморско хизаар)—Кучаев (Хабаровска хизаар) Потолицын (Приморско хиза… Бадмаев (БМАССР), Ключев (… морско хизаар)—Сафронов (Ч… Шодоров (БМАССР)—Мак… (Хабаровска хизаар), Яковл… Кузнецов (хоюулаа Читын), П… лов (Иркутска область)—Нов… (Хабаровска хизаар), Бад… (Амурска область) — Нико… (БМАССР), Веснин (Сахалин)… Протасов (Чита), Ла… (БМАССР)—Коревский (При… ско хизаар), Панченко (Ирку…) —Посахов (БМАССР) гэгшэд… налда наадаха эрхэнүүдые ол… байха юм.

Үсэд шанга тулалдаану… һүүлээр баранһаа олон очко… дые абаһан Орешкин, Бадм… Сафронов, Шодоров, Яков… Пакулов, Николаев, Прот… Коревский, Панченко гэгшэд … тануудые туйлаа.

Командна түрүү һуури Бу… Монголой боксёрнууд эз… Приморско хизаарай боксёр… —хёрдохи, 1955 ондо түрүү… ри эзэлһэн Хабаровска хиза… боксернууд—гурбадахи һуу… гараба.

Энэ мүрысөөндэ түрүү һу… эзэлһэн манай команда ба б… шэгнүүрэй категори бүхэндэ … рүүшын 3 һууринуудые эзэ… хүнүүд энэ жэлэй июль һа… Москвада болохо РСФСР-эй … дуудэй спартакиадада хаба… саха эрхэ олобод.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Мүры… дэ түрүү һуури эзэлжэ, РС… эй арадуудай спартакиадада… баадалсаха эрхэ олоһон … республикын боксёрнуудай … манда. 2. Өөһэд хоорондын … соондэ түрүү һуури эзэлһэн … сернууд С. Шодоров, В. … лаев, В. Бадмаев гэгшэд бай…

А. Михайловай тек…
С. Доржиев, В. Шити…
гэгшэдэй фо…

Н. А. Булганинай, Н. С. Хрущевой Англида ошоод байһан тухай шэнэ тусхай кинофильм гаргагдаба

«Н. А. Булганинай, Н. С. Хрущевой Англида ошоод байлга» гэһэн шэнэ тусхай кинофильм Москвада харуулагдажа эхилээ. Н. А. Булганинай, Н. С. Хрущевой Лондон сооғуур ябаһые, Эхэ оронойнгоо түлөө болоһон байлдаануудай үедэ наһа бараһан Великобританиин сэрэгшэдэй «Сенотаф» гэжэ памятнигай дэргэдэ тэдэнэй венокуудые табиһые энэ фильм харуулна. Советскэ хүтэлбэрилэгшэдэй Букингэмскэ ордондо ороһые, Великобританиин премьер-министр сэр Антони Иденэй тусхай үргөөдэ ошоһые, Лондонско Ситиин муниципальна соведтэ болоһон баярай сайлалгые фильм мүн лэ харуулна.

Н. А. Булганинай, Н. С. Хрущевой Гринвичтэхи королевскэ далайн-сэрэгэй колледждэ, Харуэллдэхи научно-шэнжэлэлгын атомна центртэ, Оксфордохи университетскэ городто ошоһондо фильмын хэдэ хэдэн кадрнууд зорюулагдана. (ТАСС)

Советскэ инженернүүд Рангунда ерэбэ

Советскэ найман инженер Бирмын столица Рангунда апрелиин 25-да ерээ. Тэдэнэр Советскэ Союзай хүсөөр ба мүнгэ зөөреэр Рангунда баригдажа, түхеэрэгдээд Бирманскэ правительствода Советскэ правительствын бэлэг болгон дамжуулан үгтэхэ технологическа институдай проект зохёохо юм. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганинай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн Н. С. Хрущевой Бирмэдэ хани ёһоор айлшалжа ошоод байха үедэ энэ институт бариха тухай хэлсэгдэһэн юм.

„Педагогическа уншалганууд“

Байгша оной март һарын һүүл багта, һургуулинуудай хабарай амаралтын үедэ, багшанарай мэргэжэл дээшэлүүлхэ институдта республиканска «педагогическа уншалганууд» үнгэргэгдөө. Һуралсалай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин эрхим һайн дүй дүршэлые шудалха, согсолхо, тэрэниие багшанарай дунда тарааха элдэб аргануудай нэгэниинь «педагогическа уншалганууд» болоно. «Педагогическа уншалганууд» залуу үетэниие хүмүүжүүлэгшэдэй дунда үргэнөөр алдаршажа, багшанарай ба гэгээрэлэй бусад хүдэлмэрилэгшэдэй хүдэлмэриин түрүү дүй дүршэл харуулха республиканска трибуна боложо шалаа.

1950 онһоо хойшо үнгэргэгдэжэ эхилһэн «педагогическа уншалганууд» багшанарай түрүү дүй дүршэлөө үргэнөөр абалсажа байха хэмжээ-ябуулга болоо. «Педагогическа уншалганууд» советскэ үхибүүдые хүмүүжүүлхэ ба тэдэндэ эрдэм зааха талаар багшанарта нилээд туһа хүргэнэ. «Уншалгануудта» хабаадагшад өөһэдынгөө туйлалтануд тухай хөөрэлдэхэһөө гадна, педагогическа түрүү наукын шэнэ амжалтануудтай танилсана.

Бүгэдэниитын дунда һуралсал ба һургуулинуудта политехническэ һуралсал бэелүүлхэ тухай КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүд арадай гэгээрэлэй органуудай, советскэ багшанарай үмэнэ ехэ зорилго табиба. Һуралсалые ажабайдалтай нягтаар холбохо, һурагшадые ажалда һургаха зорилгые саашадаа бэелүүлхэ хэрэгтэй. Тиимэһээ педагогическа дүй дүршэлые творческоор хэрэглэдэг түрүү багшанарай ба һургуулиин коллективүүдэй туйлалтануудые бусадай шадабари болгохые оролдохо хэрэгтэй.

Коммунистическэ хүмүүжүүлгын зорилгонуудые зүбөөр ойлгожо, политехническэ һуралсал зүбөөр эмхидхэдэг нилээд олон багшанар манай һургуулинуудта ажалладаг. Мүнөө жэл Бурят-Монголой багшанарай мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ институд «педагогическа уншалганудые» долоодохёо үнгэргэбэ. Багшанар ба арадай гэгээрэлэй органуудай хүдэлмэрилэгшэд эдэ уншалгануудта 380 элидхэл бэлэдхэһэн байна. Тэдэнэй 145-ниинь уншагдажа, һайн сэгнэлтэ абаад, «Багшада туһаламжа» гэжэ методическа сборнигто хэблэгдэхэ болоо. Үнгэрһэн «педагогическа уншалганудта» һургуулинуудай һуралсалай ба хүмүүжүүлгын талаар тон шухала хорёод элидхэл зүбшэн хэлсэгдэһэн байна. Һурагшадай коллективые эмхидхэхэ, тэрэниие хүмүүжүүлхэ, һургуулинуудта ном заалгые һайжаруулха, бурят һургуулинуудта ород ба түрэлхи хэлэ һайнаар зааха тухай асуудалнууд элидхэлнүүд соо үргэнөөр харуулагдаа.

Һурагшадай коллективые хүмүүжүүлгын шухалын шухала асуудалнуудаар хоёр элидхэл «педагогическа уншалганудай» пленарна зүблөөн дээрэ шагнагдаһан байна. Улан-Удын 65-дахи дунда һургуулиин директор нүхэр А. М. Ковалевская һурагшадай коллективые багшанарай яажа эмхидхэһэн, тэрэниие яажа хүмүүжүүлһэн тухай хөөрэһэн байна. Һургуулида һурагшадай коллективые эмхидхэлгэдэ пионерскэ ба комсомольско организацинуудай горьтойхон үүргэтэйень элидхэлшэ олон баримтанууд дээрэ харуулһан байна. Һургуулиин журам сахилгада ба хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин элдэб янзын асуудалнуудта тэрэ анхаралаа хандуулаа. Һурагшадые ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлхэ асуудал тухай элидхэлшэ онсо тэмдэглээ. Үхибүүдэй ажал эмхидхэлгын дүй дүршэл тухай, тэдэниие үйлэдбэриин үндэһэ һууритай танилсуулха тухай элидхэлшэ тодорхойгоор хэлээ. Нүхэр Ковалевская коллектив байгуулха тухай А. С. Макаренкын педагогическа заабариие творческоор хэрэглэһэн дүй дүршэл тухай хөөрөө.

Прибайкальска аймагай Ильинскэ дунда һургуулиин багша О. Т. Хадаханэ 9—10-дахи классуудай һурагшадые хүмүүжүүлгын хоёр жэлэй хүдэлмэриин дүршэл тухай хөөрэбэ. Һурагшадай эбтэй коллективые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ классай хүтэлбэрилэгшэдэй үүргыень элидхэлшэ тайлбарилан тодорхойгоор хэлэбэ.

«Уншалгануудта» хабаадаһан директорнүүд, багшанар, ахалагша пионервожатанууд тус элидхэлнүүдые һайшаагаад, тэдэниие толилхо гэжэ дурадхаһан байна.

Үхибүүдые һургаха, хүмүүжүүлхэ шухала асуудалнуудаар 18 элидхэл, мүн секцинүүдтэ хэгдэжэ, зүбшэн хэлсэгдээ. Ном заахадаа үхибүүдые ажалтай, үйлэдбэритэй танилсуулха, бодото ажалда һургаха тухай тус элидхэлнүүд соо онсо тэмдэглэгдээ. Элидхэлшэд үйлэдбэритэй, хүдөө ажахытай танилсаха экскурси эмхидхэлгын дүй дүршэл харуулаа. Классаараа экскурси яажа үнгэргэхэ, политехническэ һуралсалда экскурсиин аша туһые, тэрэнэй үүргые яажа дээшэлүүлхэ тухай элидхэлшэд тодорхойгоор хэлэбэ. Үнэгэтэйн дунда һургуулиин директор Ермошкинай «Үнэгэтэйн дунда һургуулида политехническэ һуралсал эмхидхэһэн дүршэлһөө», багшанарай мэргэжэл дээшэлүүлхэ институдай хүдэлмэрилэгшэ С. А. Тепловой «V—IX классуудай һурагшадта биологи һайнаар зааха хэмжээ-ябуулгануудай системэ» гэжэ элидхэлнүүд «уншалгануудта» хабаадагшадые ехээр һонирхуулаа.

«Педагогическа уншалганууд» дээрэ хэдэн элидхэлшэд шагналда хүртөө. Элидхэлшэд һуралсалай, хүмүүжүүлгын арга методүүд, хүдэлмэриингөө дүршэл тухай хэлэхэ зуураа, һуралсалай, хүмүүжүүлгын зарим асуудалнуудые онсо илгаатайгаар, шэнээр табиһан байна.

«Педагогическа уншалгануудта» хабаадагшадай элидхэлнүүдые багшанарай мэргэжэл дээшэлүүлхэ институт согсолхо, шэнжэлхэ ба гүйсэд хэрэглэхые оролдохо уялгатай.

Багшанарай түрүү дүй дүршэлые бүхы һургуулинуудай шадабари болгохо зорилго манай институдта үшөөл муугаар ябуулагдана. Республиканска «педагогическа уншалгануудта» бэлэдхэхэ, үнгэргэхэ хэрэгтэ ехэ дутагдалнууд бии байһаар. «Уншалгануудта» багшанар, арадай гэгээрэлэй органуудай хүтэлбэрилэгшэд үсөөнөөр хабаадалсана. Мүн «уншалгануудта» пионерскэ, комсомольско хүдэлмэрилэгшэд, һургуулида ороодүй бага наһатайшуулай эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд үсөөнөөр хабаадуулагдана. Аймагуудта, городуудта «педагогическа уншалганууд» огто үнгэргэгдэнэгүй.

Һургуулинуудай, арадай гэгээрэлэй органуудай бүхы хүтэлбэрилэгшэд, багшанар ургажа байгаа үетэниие һургаха, хүмүүжүүлхэ арга методүүдые саашадаа һайжаруулхын тулада «педагогическа уншалгануудта» эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, тэдэнэй удхашанар, үүргые дээшэлүүлэлсэхэ уялгатай.

А. Никоров,
Багшанарай мэргэжэлые дээшэлүүлхэ институдай директор.

Түрүү наймаалагша

Баргажанай аймпотребсоюзай Уланай сельпогой хүдөөгэй магазинда наймаалагшаар Мария Николаевна Бартаева үнинэй ажаллажа байна. Наймаалагша Бартаева ажалай нилээд ехэ дүй дүршэлтэй, хүдэлмэридөө ехэ дуратай, ажалшадай дунда хүндэтэй болонхой.

Мария Николаевна арад зоной эрилтые хараадаа абадаг, тэдэнэй ехээр хэрэглэдэг эд бараа, эдеэ хоолой зүйлнүүдые худалдаанда таһалгарягүй байлгаха гэжэ оролдодог юм. Ажалшадай эрилтые бэшэхэ тусхай дэбтэр бии болгогдонхой. Тэрээн дээрэ эд бараан фасоноороо, размерээрээ, ассортиментээрээ илгагдан бэшэгдэнэ.

Магазин соо ходо ариг сэбэр, эмхи гуримтай, эд бараан хүнэй харахада, шэлэн олохоdo бэлээр, зохидоор табяатай байдаг.

Худалдаа наймаа һайнаар … хэжэ шадаһанай ашаар нүх… таева жэлэйнгээ, квартал бү… гөө даалгабари ходо үлүүл… гэнэ. Жэшээлхэдэ, эд ба… эрьесын 1955 оной түсэб … цент, пай суглуулха түсэб 13… цент, ажалшадые кооперац… шүүд болгохо түсэбөө 320 … дүүргэһэн байна. Социалис… мүрысөөнэй 1955 оной дү… сельпогой магазинуудай дунд… Бартаева түрүү зэргэдэ га… Һайнаар ажаллаһанайнга… нүхэр Бартаева хэды дахи… хүртэһэн, аймпотребсоюзай … лэй доскада бэшэгдэһэн юм.

Худалдаа наймаа эрхим … эмхидхэһэнэйнгээ түлөө Мари… колаевна профсоюзай обком… зидиумэй ба Бурмонкооп… правлениин хүндэлэлэй гра… шагнагдаа.

В. Тара…

Кино харуулга һайнаар эмхидхэгдэнхэй

Темлюйскэ заводой клубта кино харуулга һайнаар эмхидхэгдэнхэй. Тус клуб кино харуулгаһаа мүнгэ оруулха түсэбөө квартал бүхэндэ үлүүлэн дүүргэдэг. 1956 оной 3 һарын түсэбые 145 процент дүүргэә.

Энэ хадаа клубай соведэй һайнаар хүдэлдэг, кино харуулгада саг үргэлжэ анхаралаа табидаг дээрэһээнь туйлагдана. Клубай директор нүхэр Белов кварталай дүүрэмсээр клубай соведэй зүблөө татажа, киномеханик Ховринай ажалые, мүн кино харуулгын бусад асуудал зүбшэдэг байна. Гадна, ээлжээтэ һарада харуулагдаха фильмнүүдэй түсэб табихада… харагшадай һанамжа дура… раадаа абалсадаг. Удаань һа… харуулагдаха фильмнүүдэй … туарынь олоной үзэмжэдэ … хадагдадаг юм. Тиимэһээ … рагшад ямар кино, хэдыдэ … гэжэ эртээнһээ мэдэдэг байн…

Мүнөө клубай соведынхид … харуулгаар жэлэйнгээ түсэб… риин 1-дэ дүүргэхэ гэһэн со… тическэ уялга абаа.

Вл. Афана…

Редакторай ор…
О. ГОМБОЕ…

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-62, заместителя редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, партийной жизни, сельского хозяйства—47-59, пропаганды и переводов — 35… культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия — 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00751. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. №…